

VERBINDEN VERTROUWEN VOORUITGAAN

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. Kernboodschap	4
2. Bestuursstijl.....	5
Wat willen we bereiken?	5
Wat gaan we doen?	5
Besturen in verbinding met inwoners	5
Besturen in verbinding met maatschappelijke organisaties en ondernemers	5
Besturen in verbinding met de gemeenteraad	5
Hoe gaan we dit bereiken?	6
3. Strategische lobbyagenda	7
Regionale mobiliteit.....	7
Bodemdaling.....	7
Schiphol	8
4. Ruimtelijke ontwikkeling.....	9
Ruimtelijk beleid.....	9
Wonen	11
Grondzaken & vastgoed.....	13
Planning projecten gemeente Nieuwkoop	14
Economie, toerisme & natuur	16
Economie	16
Detailhandel	17
Recreatie en toerisme	18
Duurzaamheid & energietransitie.....	20
Financiën: Ruimtelijke ontwikkeling	22
5. Ruimtelijk beheer.....	23
Beheer openbare ruimte	23
Kwaliteit openbare ruimte	23
Beheer samen met onze inwoners.....	24
Verkeersveilige openbare ruimte	25
Ecologisch groenbeheer	27
Meer spelen, meer bewegen	28
Milieu & Afval.....	29
Klimaatbestendigheid	29
Duurzaam afvalbeleid.....	30
Financiën: Ruimtelijke beheer	30

6. Sociaal domein.....	31
Zorg & leefstijl.....	31
Jeugdhulp	34
Wmo	35
Zorg en wonen	36
Werk & inkomen	37
Sport, vrije tijd & cultuur	40
Verenigingen & stichtingen	40
Sportdeelname/-stimulering.....	40
Sportaccommodaties & sportterreinen	41
Onderwijs & ontwikkeling	42
Onderwijs.....	42
Onderwijshuisvesting.....	43
Financiën: Sociaal Domein.....	44
7. Bestuur, veiligheid & dienstverlening	46
Publiekszaken, dienstverlening & bestuur	46
Openbare orde & veiligheid.....	48
Financiën: Bestuur, veiligheid & dienstverlening	49
8. Regio	50
Financiën: Regio.....	51
9. Organisatie & financiën.....	52
Organisatie.....	52
Financiën	53
Totaaloverzicht financiën collegeprogramma	54

Inleiding

Dit collegeprogramma is een uitwerking van het coalitieakkoord van Samen Beter Nieuwkoop, het CDA en Natuurlijk Nieuwkoop. In het coalitieakkoord zijn vier thema's benoemd die de coalitie ziet als de grootste uitdagingen voor de komende raads-/collegeperiode; [zorg](#), [wonen](#), [energietransitie](#) en [detailhandel](#). Wij onderschrijven het belang en de complexiteit van deze hoofdthema's en hebben ze in dit collegeprogramma verder uitgewerkt en geconcretiseerd. Zoals we dit ook hebben gedaan voor de overige aandachtspunten die de coalitie het college meegaf in het coalitieakkoord. Verder geven we in dit collegeprogramma aan hoe we de door de coalitie geformuleerde bestuursstijl in de praktijk gaan brengen. En hoe we, samen met de raad, uitwerking willen geven aan het agenderen van en lobbyen voor de onderwerpen waarover we het met elkaar eens zijn.

I. Kernboodschap

Nieuwkoop is een prachtige, groeiende gemeente met levendige dorpen en verantwoordelijke mensen. Dat willen we de komende vier jaar continueren en versterken. Ook los van landelijke trends en ontwikkelingen die invloed hebben op onze gemeente, is een daadkrachtig, betrouwbaar en transparant bestuur nodig.

Het doel van de coalitie van Samen Beter Nieuwkoop, CDA en Natuurlijk Nieuwkoop is om te verbinden, te leren, te vernieuwen en gewoon doen. Dat doen we samen met onze inwoners, verenigingen, maatschappelijke partners en andere betrokkenen. Hiervoor is vertrouwen belangrijk in het besef dat niet alles mogelijk is en er dus voortdurend keuzes gemaakt moeten worden. Deze keuzes komen transparant en in samenwerking met de betrokkenen tot stand. Dit betekent ook dat onze inwoners verantwoordelijkheid hebben en krijgen; initiatief nemen voor de eigen leefomgeving.

Dit college wil luisteren naar de inwoners, daadkrachtig zijn in haar handelen en nakomen wat zij zegt. Wij gaan hieraan invulling geven door elkaar te bevragen op gedrag en aanpak. Hierbij past een kritische reflectie en het daadwerkelijk aangaan van de dialoog, waarin wij het durven benoemen als er iets niet goed gaat. Daarbij mag het af en toe schuren om uiteindelijk te groeien in samenwerking, collegialiteit, vertrouwen en transparantie. Belangrijk is wederzijds respect en vertrouwen maar ook plezier in het werk en met elkaar.

Het college zal - nóg meer dan voorheen - professionele ruimte geven aan maatschappelijke ideeën en initiatieven uit de samenleving. Om dat mogelijk te maken, heeft ons college een open houding om mee te denken en te verbinden. Zo kunnen goede ideeën succesvol worden. Door dit te doen willen we bereiken, dat iedereen ziet en ervaart dat Nieuwkoop in 2022 er beter, mooier en sterker voorstaat. Met inwoners die trots zijn op hun gemeente en hun dorp.

2. Bestuursstijl

De samenleving verandert snel en ingrijpend. Mensen willen een veilige leefomgeving en een prettig bestaan en willen daar ook aan bijdragen. Mensen zijn mondiger en deskundiger dan ooit tevoren en willen graag serieus genomen worden door politiek en overheid. Dat lijkt moeilijker te lukken. Inwoners hebben nog te vaak het gevoel dat er voor hen en over hen, maar zonder hen wordt besloten. Dit vraagt om een daarop aangepaste bestuursstijl.

Wat willen we bereiken?

Wij willen werken aan een verbindende bestuursstijl die goede resultaten voor en met de samenleving realiseert. Dat is een bestuursstijl die een andere houding, cultuur en werkwijze vergt van politiek en overheid, maar ook van inwoners, hun organisaties en ondernemers. Het college vindt het belangrijk, dat voor de verschillende vraagstukken van deze tijd de aanpak wordt gekozen die daar het meest geschikt voor is.

Wat gaan we doen?

Voorop staat dat we alle relevante partijen goed informeren over de manier van participeren om de juiste verwachtingen te wekken. We nemen voldoende tijd om de betrokkenheid van partijen vorm en inhoud te kunnen geven. We zijn realistisch met betrekking tot de inspanningen die we kunnen en mogen verwachten en besteden hierbij aandacht aan verwachtingsmanagement. Naarmate het vraagstuk ingewikkelder is, stellen we een startnotitie op waar alle partijen aan kunnen bijdragen. We gaan experimenteren met en leren van nieuwe democratische initiatieven. We evalueren/leren van belangrijke projecten en besluitvormingsprocessen, zodat we waar mogelijk direct kunnen aanpassen en in volgende projecten kunnen verbeteren.

5

Besturen in verbinding met inwoners

Wanneer we iets doen dat de directe woon- en leefomgeving van inwoners raakt, zoals bij de herinrichting van de openbare ruimte, betrekken we inwoners en laten hen waar mogelijk meebeslissen. Nadat de raad de kaderstellende opdracht heeft vastgesteld betrekken we bij het ontwikkelen van een nieuwe woonwijk omwonenden en potentiële bewoners vanaf het begin bij het proces, de te nemen stappen en besluiten. Alle van belang zijnde aspecten brengen we in beeld en werken we uit.

Besturen in verbinding met maatschappelijke organisaties en ondernemers

Vaak gaat het hierbij om ingewikkelder vraagstukken waarbij veel partijen betrokken zijn. Dit speelt onder andere bij de jeugdzorg, energievraagstukken en woonvoorzieningen. De gemeente is meestal één van de stakeholders en andere partijen dragen nadrukkelijk bij. Samen met deze partijen stellen we een goede agenda op, waarbij gemeenschappelijke doelen worden opgesteld en verder uitgewerkt.

Besturen in verbinding met de gemeenteraad

Het coalitieakkoord en het collegeprogramma, zijn geen dichtgetimmerde programma's. Een goede probleemstelling met veel ruimte voor inbreng uit de samenleving en uit raadsfracties is essentieel. Als college willen we alle partijen in de raad betrekken bij het opstellen van beleid. Bij belangrijke onderwerpen vragen we bij de start al inbreng van alle fracties over de probleemstelling. We vragen hen in de loop van het traject inhoudelijk naar en betrekken ze

bij de te kiezen aanpak en uitwerking. Het college wil graag een goed draagvlak in de samenleving én in de raad. Daarbij kunnen over onderwerpen verschillende meerderheden in de raad ontstaan. Samen met de raad stellen we een strategische lobbyagenda op (hierover meer onder strategische lobbyagenda).

Hoe gaan we dit bereiken?

Het verder ontwikkelen van onze bestuursstijl, of vernieuwde lokale democratie, is een opgave die wij de komende jaren samen met de raad, onze inwoners en maatschappelijke partijen oppakken. We benutten daarbij de kennis uit (wetenschappelijke) studies, in het land ontwikkelde modellen en ervaringen uit eerdere trajecten die wij zelf doorlopen hebben, zoals Buytewech Noord. Bij de start van een nieuw proces baseren we ons op een gedegen actoren- en krachtenveldanalyse. De ontwikkeling van een omgevingsvisie is een belangrijk pilotproject waarbij we deze methode zullen hanteren en waarvan we willen leren.

Wij gaan samen met de raad aan het werk om verder invulling te geven aan het raadsbesluit met betrekking tot burgerparticipatie en het inzetten van de juiste instrumenten. Een goede vertegenwoordiging van verschillende belangen, vooraf duidelijkheid over het te volgen participatie- en besluitvormingstraject en verwachtingsmanagement zijn hierbij belangrijke aandachtspunten. De genoemde actoren- en krachtenveldanalyse is hiervoor een van de hulpmiddelen.

3. Strategische lobbyagenda

Tijdens de informatiefase voor een nieuw gemeentebestuur, hebben de raadsfracties een aantal onderwerpen aangedragen die, om hier als gemeente effectief invloed op uit te kunnen oefenen, vragen om breed draagvlak in de raad en collectief optrekken. Het gaat hierbij om onderwerpen die de schaal van Nieuwkoop te boven gaan en waarvoor een gedragen lobby richting de provincie, de Rijksoverheid en andere betrokken partijen nodig is. De coalitie heeft aangegeven deze onderwerpen graag raadsbreed op te pakken en ervoor in gezamenlijkheid de richting voor de toekomst te willen bepalen.

Om hier invulling aan te geven stellen we gezamenlijk met de raad een strategische lobbyagenda op. We willen hiervoor samen onderwerpen definiëren waarover we het als bestuur en politiek met elkaar eens zijn. Zodat we op die onderwerpen gestructureerd een congruente boodschap naar de buitenwereld uitzenden. Zaken die in de lobbyagenda aan de orde komen zijn in ieder geval het onderwerp, de inhoud en boodschap van de gezamenlijke lobby en het tijdstip waarop deze wordt geëffectueerd. Het actueel houden van de lobbyagenda en bespreking van de stand van zaken nemen we mee in reguliere planning en control cyclus.

Hieronder een korte beschrijving van de thema's die tijdens de informatiefase naar voren zijn gebracht als mogelijke thema's voor een gezamenlijke aanpak en lobby.

7

Regionale mobiliteit

Voor de vitaliteit van onze gemeente is mobiliteit en openbaar vervoer een belangrijke factor. Veel afspraken en besluiten die invloed hebben op de mobiliteit van onze inwoners worden op regionaal niveau genomen. Het is daarom belangrijk dat wij onze stem op dat niveau laten horen, bijvoorbeeld om onnodig zwaar landbouw- en vrachtverkeer te voorkomen. Daarbij houden we er rekening mee dat agrarische percelen en lokale (agrarische) bedrijven goed bereikbaar blijven. Waar mogelijk wordt zwaar verkeer zoveel mogelijk gescheiden van fietsverkeer.

Gezien de knelpunten in het kader van de bereikbaarheid van onderwijs, zorg en werkgelegenheid, willen we het openbaar vervoer verbeteren en uitbreiden. We blijven ons maximaal inzetten om de belangen van Nieuwkoop en de regio naar voren te brengen bij de nieuwe regionale concessie van het openbaar vervoer. Bereikbaarheid met het openbaar vervoer van alle kernen is het doel. Samen met de provincie en gebruikmakend van nieuwe mobiliteitsvormen willen we werken aan een zo veel mogelijk dekkende bereikbaarheid.

Bodemdaling

De gemeente Nieuwkoop krijgt, als gevolg van de slappe klei- en veengrond, in toenemende mate te maken met bodemdaling. De slappe bodem heeft in de nabije toekomst consequenties met veel impact voor bewoners, bedrijven, agrariërs en de gemeente. De aanpak hiervan vraagt een stevige gedragen lobby vanuit het Groene Hart naar de diverse overheden. We zetten hierbij in op kennisopbouw, onderzoek naar effecten en middelen voor maatregelen om verdere bodemdaling waar mogelijk tegen te gaan. Daarom stellen we

we bodemdaling als een ruimtelijk kader bij de planvorming. Dit wordt een belangrijke bouwsteen voor de nog op te stellen omgevingsvisie.

Schiphol

Schiphol heeft een groot economische belang voor de regio, waaronder de gemeente Nieuwkoop, maar ook verstreckende gevolgen op het gebied van geluidsoverlast en milieu. Schiphol is de afgelopen jaren sterk gegroeid. Gevolg is dat er steeds meer vliegtuigen over de gemeente Nieuwkoop vliegen. Inwoners van Nieuwkoop ervaren daardoor in toenemende mate overlast. Er zijn afgelopen jaren veel goede initiatieven genomen om de toenemende overlast te agenderen. Belangrijk is nu dat we alle initiatieven en krachten, samen met het cluster Groene Hart, bundelen zodat we op een integrale wijze een effectieve lobby kunnen voeren, met als doel de overlast te verminderen.

4. Ruimtelijke ontwikkeling

Ruimtelijk beleid

De gemeente Nieuwkoop is een groeiende gemeente en zal dit de komende jaren ook blijven. Voor de realisatie van nieuwe wijken moeten ruimtelijke keuzes gemaakt worden. Daarnaast brengen de functieverandering van gebieden waarvan het oorspronkelijke gebruik nu of in de nabije toekomst wijzigt - zoals de Noordse Buurt - en de energietransitie ruimtelijke vraagstukken met zich mee. Ons huidige ruimtelijk beleid bestaat uit een verzameling van deelregelingen waarvan de doelstellingen soms met elkaar botsen.

Veel wetgeving op het gebied van ruimtelijke ordening en bouwen wijzigt de komende jaren. Zo wacht ons, onder andere, een grote uitdaging met de invoering van de omgevingswet, die naar verwachting in 2021 van kracht wordt. De implementatie van de omgevingswet biedt kansen om bij het opstellen van de omgevingsvisie een meer integraal ruimtelijk beleid te voeren.

Wat willen we bereiken?

- Een prettige woon- en werkomgeving door een goede ruimtelijke ordening voor ons gehele grondgebied.
- Een integraal ruimtelijk beleidskader.
- Soepele invoering van de omgevingswet.
- Het actief betrekken van inwoners en andere belanghebbenden bij de keuzes op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling die hen raken.
- Behoud van de natuur- en landschappelijke waarde van onze gemeente.

Hoe gaan we dat bereiken?

We stellen samen met onze inwoners en andere belanghebbenden een omgevingsvisie op en werken hierbij waar mogelijk samen met buurgemeenten om tot het beste resultaat te komen. Het gehele proces zal worden vormgegeven volgens een participatief traject. Waarbij onze inwoners en andere betrokkenen vanaf het begin uitvoerig worden betrokken bij de besluitvorming. We denken aan een aanpak zoals die bij het opstellen van de

ruimtelijke structuurvisie is gehanteerd. We zien dit als een leertraject voor de participatieve en open werkwijze die wij voorstaan, ook voor andere onderwerpen en projecten. Wij zijn voor een omgevingsvisie die heldere kaders omvat maar ook ruimte geeft voor initiatieven. Waar mogelijk gebruiken we het opstellen van de omgevingsvisie voor het dereguleren en vereenvoudigen van ruimtelijke procedures.

We hebben bij de ontwikkeling van nieuwe en bestaande wijken specifieke aandacht voor een goede, veilige en toekomstbestendige ontsluiting.

We verbinden de verschillende regelingen op het gebied van ruimtelijke ordening met elkaar om te komen tot een integraal en samenhangend ruimtelijk beleid. Het gaat hierbij om de bestaande criteria voor de toetsing van bouwinitiatieven; de ruimte voor ruimte regeling; een nog vast te stellen regeling voor kleinschalige particuliere bouwinitiatieven; en de afdracht aan het woonfonds (wanneer de doelstelling voor sociale woningbouw niet wordt gerealiseerd). Hierin leggen we vast dat we op het gebied van ruimte voor ruimte een aanpak meer gericht op maatwerk gaan hanteren. We gebruiken daarvoor voorbeelden van gemeenten uit de regio. Bij kleinschalige bouwinitiatieven gaan we ervanuit dat kleinschalig betekent maximaal drie woningen.

We ontwikkelen Nieuw Amstel Oost I, in samenhang met saneren, herstructureren en concentreren binnen de sector. Het nut en de noodzaak van het plan Nieuw Amstel-Oost I, II en III is in het verleden heroverwogen en wordt geacht niet meer haalbaar en betaalbaar te zijn. Voorfinanciering door de gemeente is niet aan de orde. We laten de mogelijkheid aan lokale ondernemers om (door middel van een concreet principeverzoek) binnen de gemeentegrenzen hun bedrijf voort te zetten door zich, aansluitend op Nieuw Amstel, te vestigen op Nieuw Amstel Oost I. Hierbij beginnen we met Ia (de hoek Nieuwveens Jaagpad en Molenkade).

Bodemdaling op ons grondgebied is een gegeven waarmee we, op een slimme manier, om moeten gaan. Dit doen we bijvoorbeeld door er bij ruimtelijke keuzes (functie van gebieden met bodemdaling) rekening mee te houden en na te denken over waterpeilen bij functiewisselingen en bebouwing. We nemen het onderwerp bodemdaling in onze omgevingsvisie op als een van de ordenende principes.

We herijken het gemeentelijk monumentenbeleid samen met betrokkenen.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Implementatie van de omgevingswet	2018-2022
Het opstellen van een omgevingsvisie door middel van een participatief traject en in samenwerking met buurgemeenten	2018-2020
Uitvoeren van een pilot omgevingsplan voor Buytewech Noord	2018-2019
Opstellen van een omgevingsplan voor het totale grondgebied van Nieuwkoop	2022
Dereguleren ruimtelijke procedures waar mogelijk	2018-2022
Omwonenden proactief op de hoogte stellen bij ruimtelijke ontwikkelingen, zoals (wijzigingen van) bestemmings- en omgevingsplannen, in hun buurt	2018-2022
Aandacht voor een goede, veilige en toekomstbestendige ontsluitingen bij de ontwikkeling van nieuwe en bestaande woonwijken	2018-2022
Verbinden van regelingen op het terrein van ruimtelijke ordening en het opstellen van criteria voor kleinschalige particuliere bouwinitiatieven	2018-2019
Wanneer daar behoefte aan is, ontwikkeling van Nieuw Amstel Oost I rekening houdend met bestaande beleidslijn	2018-2022
Rekening houden met bodemdaling bij het maken van ruimtelijke keuzes	2018-2022
Herijken van het gemeentelijk monumentenbeleid	2019

Wonen

Demografische ontwikkelingen als vergrijzing en veranderende gezinssamenstelling (kleinere gezinnen en meer alleenstaanden), een onder druk staande woningmarkt en veranderende woonbehoeften, maken dat wonen de komende periode een belangrijk thema voor ons zal zijn. We vinden het belangrijk dat al onze inwoners kunnen wonen in een woning die past bij hun behoefte en (financiële) mogelijkheden. Er moet ruimte zijn voor jongeren en gezinnen die - na eerdere verhuizing - naar onze gemeente terug willen keren en mensen die van buiten in onze mooie gemeente willen komen wonen. Nieuwe aanwas brengt nieuwe energie en initiatieven en is essentieel voor het behoud van voorzieningen, activiteiten, verenigingen en de vitaliteit in onze dorpen.

De komende raadsperiode is sturen op een evenwichtig woningbouwprogramma een speerpunt van ons beleid. We maken hiervoor toekomstbestendige keuzes vanuit een integrale visie op wonen. Het woningaanbod voor starters en eenpersoonshuishoudens knelt en er zijn weinig woningen die vallen onder 'midden huur'. Daarnaast is er behoefte aan levensloopbestendige woningen en woningen voor senioren. De behoefte hieraan zal de komende jaren verder toenemen. Deze doelgroepen hebben onze aandacht, maar we willen ook dat er voor alle andere inwoners voldoende woningen zijn. We streven daarom naar een divers woningaanbod en gevarieerde woningbouwprogrammering op basis van bestaande behoefte en met aandacht voor specifieke doelgroepen.

Om deze doelstelling te realiseren, zetten we ons ruimtelijk beleid in en werken we samen met de woningbouwcorporaties. Bij dat laatste zijn de prestatieafspraken een belangrijk instrument. De drie miljoen euro die gereserveerd is voor het faciliteren van de realisatie van goedkope woningen kan helpen onze doelen te bereiken.

We blijven onze belangen in de regio verdedigen. Daarnaast voeren we een gestructureerde lobby richting de provincie Zuid-Holland met betrekking tot onze ruimtelijke belangen en in het bijzonder de te bouwen woningaantallen, waarmee we vervolgens bij de ontwikkeling van locaties zorgvuldig en gefaseerd omgaan.

Duurzaamheid zal een belangrijk thema zijn in het kader van wonen en woningbouw. Gasloos bouwen wordt de regel en duurzaamheidseisen (vanuit de Rijksoverheid) zullen steeds strenger worden. Dit geldt niet alleen voor nieuwbouw, maar ook voor bestaande woningen.

Wat willen we bereiken?

- Een passend en gevarieerd woningaanbod dat tegemoetkomt aan de wensen en behoeften van onze inwoners.
- Een duurzame en toekomstbestendige woningvoorraad.
- Goede samenwerking met de woningbouwcorporaties voor realisatie van doelstellingen op het gebied van huisvesting.
- Voldoende kansen voor doelgroepen en starters op de woningmarkt.
- Ruimte (aantallen) zodat we voldoende woningbouw kunnen realiseren om onze doelstellingen te bereiken.

Hoe gaan we dat bereiken?

Om te komen tot een evenwichtig aanbod van verschillende soorten woningen leggen we in onze woningbouwprogramma's nadruk op de realisatie van voldoende levensloopbestendige en seniorenwoningen, appartementen en betaalbare huur- en koopwoningen. Waarbij we de andere categorieën (zoals CPO en vrije kavels) niet vergeten.

We proberen de doorstroming op de woningmarkt te bevorderen. Senioren die kleiner of dichter bij zorg kunnen gaan wonen, wanneer zij daar behoefte aan hebben, zullen een gezinswoning achterlaten, waarmee ook dat marktsegment bediend wordt.

Om onze doelstellingen waar te maken gaan we opzoek naar mogelijkheden om meer woningaanbod in het middenhuursegment te realiseren. Bijvoorbeeld institutionele beleggers die hierin willen investeren. Deze beleggers zijn over het algemeen geïnteresseerd in grotere projecten. Dit betekent dat uitbreiding van het aanbod middenhuur-woningen vooral kansrijk is in de grotere kernen. Een potentiële locatie die wij op dit moment zien is Buytewech Noord in Nieuwkoop.

We blijven ons inzetten voor goede, heldere en concretere prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties. Met deze afspraken sturen we op te realiseren aantallen sociale huurwoningen, locaties, verduurzaming van nieuwe en bestaande woningen en het zoveel mogelijk behouden van sociale huurwoningen voor de doelgroep.

De komende periode gaan we aan de slag om ons een toekomstbeeld te vormen met betrekking tot wonen in de kern Nieuwkoop. In het bijzonder kijken we daarbij naar de huidige Ashramlocatie, het Koetshuis en de Achterwegzone.

We hebben aandacht voor de woningbouwbehoefte in alle kernen, ook de kleinere. We gaan daarom bijvoorbeeld de mogelijkheden voor extra woningbouw in Woerdense Verlaat onderzoeken. Daarnaast ontwikkelen we de komende jaren de woningbouwlocatie in Vrouwenakker.

De behoefte van inwoners is voor ons leidend bij de invulling van projecten. We willen daarom (toekomstige) inwoners een hoge mate van zeggenschap geven bij het komen tot een goed besluit over de invulling van ontwikkelprojecten. Hierbij hanteren we de principes van de omgevingswet, waarmee we ons direct voorbereiden op de invoering ervan.

Op alle daarvoor relevante niveaus blijven we actief om onze belangen op het gebied van woningbouw onder de aandacht te brengen en te verdedigen. Bijvoorbeeld als het gaat om te bouwen woningaantallen en te ontwikkelen woningbouwlocaties.

Voordat we de provincie om een formeel standpunt vragen, over permanente bewoning van de recreatieparken, inventariseren wij eerst hoeveel bewoners zich committeren aan de kosten die er voor hen verbonden zijn aan het omzetten van de bestemming van hun recreatiewoning (recreatief naar permanente bewoning). Naar aanleiding van de resultaten van deze inventarisatie gaan we in gesprek met de verenigingen van eigenaren van de parken.

Wij blijven ons hard maken voor de bewoners van sociale huurwoningen van de woningbouwcorporatie Vestia. We spreken Vestia aan op onderhoud en leefomgeving en stimuleren de andere corporaties om de Vestia-woningen over te nemen.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Ontwikkelen van het woningprogramma voor Buytewech Noord	2018-2019
Ontwikkelen van het woningprogramma voor Langeraar Noord-West	2019-2020
Het bevorderen van de doorstroming op de woningmarkt	2018-2022
Actief op zoek naar beleggers die willen investeren in middenhuurwoningen op ons grondgebied	2018-2022
In overleg met de woningbouwcorporaties over de herontwikkeling van vrijkomende locaties, zoals het Koetshuis en de A.H. Kooistrastraat	2018-2022
Vergroten van de omvang van de voorraad sociale huurwoningen	2018-2022
Vormen van een breed toekomstbeeld voor (de ontwikkeling van) de kern Nieuwkoop	2019
Onderzoeken van de mogelijkheden voor extra woningbouw in Woerdense Verlaat	2019-2020
Ontwikkelen van de woningbouwlocatie in Vrouwenakker	2020-2022
Betrekken van (toekomstige) inwoners bij de ontwikkeling van plangebieden	2018-2022
Periodiek actualiseren van het woningprogramma	2018-2022
Verdedigen van onze belangen op het gebied van volkshuisvesting	2018-2022
Uitvoering van de afspraken met betrekking tot de recreatieparken conform het raadsbesluit	2018-2020
Inzetten voor de bewoners van de Vestia-woningen	2018-2022

Grondzaken & vastgoed

Ons grondbeleid is ondersteunend aan het ruimtelijk beleid. Dit wil zeggen dat grondbeleid een van de instrumenten is om ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken. Als gemeente spelen wij zowel een actieve als faciliterende rol bij gebiedsontwikkeling. We hebben een relatief groot grondbedrijf dat voortdurend onze aandacht heeft, maar ons ook de kans geeft actief te sturen op ruimtelijke en woningbouwopgaven.

Maatschappelijk vastgoed biedt mogelijkheden om richting te geven aan ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen. Accommodaties bieden huisvesting aan partijen die, op sociaal-maatschappelijk terrein, van groot belang zijn voor de leefbaarheid en vitaliteit van onze dorpen en de uitvoering van gemeentelijke taken en ambities. Het bezit van maatschappelijk vastgoed is echter geen doel op zich en brengt aanzienlijke kosten met zich mee. Van belang is dat de maatschappelijke opbrengsten en kosten met elkaar in balans zijn.

Wat willen we bereiken?

- Goede invulling van ons ruimtelijk beleid en realisatie van ruimtelijke doelstellingen.
- Verlaging van de risico's die onze grondposities en projecten met zich mee brengen.
- Doelmatig gebruik van het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed.

Hoe gaan we dat bereiken?

In nieuwe en een aantal bestaande plangebieden zullen alleen nog gasloze woningen gerealiseerd worden. Dit betekent iets voor grondprijzen, het resultaat van grondexploitaties en voor de voortgang van projecten en randvoorwaarden die gecreëerd moeten worden. We gaan op zoek naar manieren en werkwijzen waarop we dit effectief en doelmatig vorm kunnen geven. Zodat de projecten niet of zo min mogelijk vertraging oplopen door de overgang naar gasloze nieuwbouw.

We zetten ons proactief in voor de sanering en het verder ontwikkelen van de Noordse Buurt. Bij de invulling van het gebied beoordelen we initiatieven in een vroeg stadium op realiseerbaarheid en toegevoegde waarde.

We proberen de bezetting van maatschappelijk accommodaties te verbeteren door het stimuleren van meer multifunctioneel gebruik. Waarbij we functies en maatschappelijke partijen met elkaar verbinden. We stellen een vastgoednota op waarin we onze beleidslijn voor maatschappelijk vastgoed neerleggen. Hiermee hebben we een afwegingskader voor het gebruik, het onderhoud en het toekomstperspectief van accommodaties. Uitgangspunt bij de verhuur van vastgoed is een kostendekkend tarief. Wanneer een afweging wordt gemaakt over de toekomst van een accommodatie wordt de mate van duurzaamheid (bijvoorbeeld energieverbruik en staat van onderhoud) meegewogen.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
In nieuwe plangebieden alleen nog gasloze woningen toestaan	2018
Op zoek naar manieren en werkwijzen om randvoorwaarden te creëren voor gasloze bouw en voortgang te houden in projecten	2018-2019
Proactief aan de slag met de invulling van de Noordse Buurt	2018-2020
Verbeteren van de bezetting van maatschappelijke accommodaties	2018-2022
Opstellen van een vastgoednota	2019-2020

Planning projecten gemeente Nieuwkoop

Project	2018	2019	2020	2021	2022	2023	>2023
Woningbouw							
Zuidhoek	00 00	00 00	00 00	00 <<			
Buytewech Oost	00 <<						
Buytewech Noord	## ##	## ##	00 00	00 00	00 00	00 00	00 00
Ashram locatie	## ##	## ##	00 00	00 00	<<		
Middelweg Ter Aar	00 <<						
Scholenlocaties Ter Aar	## ##	## ##	## ##	00 00	00 00	<<	
Ontwikkeling Vlinderlocatie	## ##	## ##	## ##	00 00	00 00	<<	
Ter Aar Zuid Oost	00 00	00 <<					
Damstaete	## ##	00 00	00 <<				
Langeraar Oost	00 00	00 00	00 00	00 <<			
Langeraar Noordwest	##	## ##	## ##	## ##	00 00	00 00	00 00
Verwondering	00 00	00 00	00 00	00 00	00 00	00 00	00 00
Teylerspark I	## ##	00 00	00 <<				
Teylerspark II	## ##	## ##	00 00	00 00	<<		
Land van Koppen fase 1	## 00	00 00	00 00	00 00	<<		
Land van Koppen fase 2 en 3			## ##	## 00	00 00	00 00	<<
Vm. gemeentehuis Zevenhoven	## ##	00 00	00 <<				
Vrouwenakker	## ##	## ##	## ##	00 00	00 00	00 <<	
Schoollocatie Noordeinde	##	## ##	## ##	00 00	00 00	<<	
Dijkkavels Noordeinde		## ##	## 00	00 00	00 <<		
Ter Aar Noord Oost			## ##	## ##	## ##	00 00	00 00
Bedrijventerreinen							
Schoterhoek II	## 00	00 00	00 00	00 00	00 00	00 00	00 <<
Opstalontwikkeling							
Ashram college (gebouw)	00 00	00 00	<<				
IKC Ter Aar + sporthal	## ##	00 00	00 00	<<			
IKC Zevenhoven	## ##	00 00	00 00	<<			
IKC Nieuwveen			##	## ##	##		
IKC Langeraar		##	## ##	##			
Herinrichting							
Noordse Buurt	00 00	00 00	00 00	00 <<			

Noot: Ieder jaar staat voor twee tijdsblokken van zes maanden.

= project in voorbereiding

oo = project in uitvoering

<< = afronding project

Economie, toerisme & natuur

Economie

Nieuwkoop kent structureel een relatief lage werkloosheid (2,5 procent eind 2017, Nederland 4,4 procent), dit is mede te danken aan onze ondernemers die zorgen voor bedrijvigheid en werkgelegenheid en het arbeidsethos van onze inwoners. In ons economisch beleid staan duurzame werkgelegenheid en een goed ondernemersklimaat daarom centraal. Draggers van onze lokale economie vormen de sectoren land- en (glas)tuinbouw, staal- en maakindustrie, recreatie en toerisme en zorg. Voor de detailhandel in onze kernen zien wij op dit moment een aantal knelpunten die op korte termijn om actie en het maken van keuzes vragen.

Wat willen we bereiken?

- Een ondernemende gemeente met een gezonde en duurzame lokale economie en een goed vestigingsklimaat.
- Voldoende werkgelegenheid voor onze inwoners.
- Geen onnodige regels en beperkingen die ondernemen lastiger maken.

Hoe gaan we dat bereiken?

Als gemeente zetten wij ons in voor de Nieuwkoopse economie en het vestigingsklimaat voor ondernemers. Dit doen wij bijvoorbeeld met de economische actieagenda. Maar we faciliteren ook startende en bestaande ondernemers, bijvoorbeeld via het ondernemersloket (zie Publiekszaken, dienstverlening & bestuur). Een initiatief van ondernemers om een economic development board op te richten ondersteunen wij. Samenwerkingsverbanden van ondernemers zoals een bedrijven-investeringszone (BIZ) of ondernemersfonds faciliteren we. Datzelfde doen we voor ondernemers die werk maken van het meer toekomstbestendig maken en verduurzamen van bestaande bedrijventerreinen.

Nieuwe ideeën van ondernemers in de land- en (glas)tuinbouw, vooral op gebied van kennis, innovatie en duurzaamheid, moeten ruimte en aandacht krijgen. We ondersteunen de (provincie)grensoverschrijdende visie van de Greenport Aalsmeer en benutten de kennis en kunde, die binnen deze organisatie aanwezig is. Bijvoorbeeld om duurzaamheid en de energietransitie in deze sector te stimuleren. Land en Tuinbouw Organisatie (LTO) Noord is een belangrijke partner om mee samen te werken bij toekomstige uitdagingen op het gebied van economische bedrijvigheid, bodemdaling, verkeersveiligheid en -bereikbaarheid en de energietransitie.

We vinden het van belang om de duurzame aansluiting tussen arbeidspotentieel en arbeidsmarkt te verbeteren door het tot stand brengen van samenwerking tussen overheid, beroepsonderwijs en ondernemers. Succesvolle voorbeelden hiervan zijn de Metaalvakschool en het Groen Onderwijs Centrum.

Arbeidsmigranten leveren een belangrijke bijdrage aan de Nieuwkoopse economie. In de gemeente Nieuwkoop is ook een grote groep arbeidsmigranten gehuisvest. Er is op dit moment daarom geen aanleiding om de huisvesting op grote schaal uit te breiden. Een deel van de arbeidsmigranten staat soms nog wel wat langs de zijlijn. Daarom willen we, vooral met de groep die zich min of meer permanent gevestigd heeft, bekijken hoe we kunnen bijdragen aan hun integratie en hen kunnen helpen volwaardig mee te doen binnen onze gemeenschap.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Participeren in de uitvoering van de economische actieagenda	2018-2022
Ondersteunen van een eventueel initiatief tot het oprichten van een economic development board	2018-2022
Continueren en benutten van de samenwerking met de Greenport Aalsmeer	2018-2022
Ideeën en visies vanuit de sectoren gebruiken voor een toekomstbestendige economische ontwikkeling en meer samenwerking	2018-2022
Samen met onderwijs en ondernemers de duurzame aansluiting op de arbeidsmarkt verbeteren	2018-2022
Stimuleren van het aanbieden door werkgevers van beroepsbegeleidende leerweg (BBL) plekken	2018-2022
Inventarisatie van of en hoe we arbeidsmigranten kunnen helpen bij hun integratie	2018-2019

Detailhandel

De detailhandel in onze gemeente is een belangrijke pijler van de lokale economie. Als uitdaging voor de komende raadsperiode zien wij het tegengaan van leegstand en verschraling van het lokale winkelaanbod in onze dorpen. We willen onze bestaande winkelcentra versterken en behouden, zodat inwoners dicht bij huis hun dagelijkse boodschappen kunnen doen of kunnen winkelen. Om aan deze opdracht effectief invulling te geven willen wij de detailhandelsnota evalueren en actualiseren. Het genomen voorbereidingsbesluit met betrekking tot de Intratuinlocatie in Ter Aar wordt uitgevoerd. Het uitgangspunt daarbij is, dat de bestaande winkelcentra binnen de gemeente vitaal en levensvatbaar blijven.

Het vraagstuk Kennedyplein en Regthuysplein heeft hoge prioriteit. Mede aan de hand van het 'Retailplan 2018-2022 kern Nieuwkoop' zal op korte termijn een afgewogen, richtinggevend besluit genomen moeten worden over het beleid met betrekking tot de detailhandel in de kern Nieuwkoop. Hierbij houden we rekening met de samenhang met recreatie en toerisme. We bespreken met de ondernemers welke maatregelen op de korte termijn genomen kunnen worden.

Wat willen we bereiken?

- Een gezond, divers en bereikbaar winkelaanbod dicht bij onze inwoners.
- Regionale aantrekkingskracht van de kern Nieuwkoop.
- Een vitaal centrum in Ter Aar.

Hoe gaan we dat bereiken?

We actualiseren de bestaande detailhandelsnota mede aan hand van de diverse rapporten over dit onderwerp. Met de beleidsuitgangspunten uit deze nota en het retailplan 2018-2022 kern Nieuwkoop, dat wordt opgesteld, gaan we voortvarend aan de slag. Het voorkomen van leegstand is een belangrijk onderdeel van onze aanpak, we gaan hierover in gesprek met de vastgoedeigenaren. Mocht dit niet leiden tot een goede oplossing, dan onderzoeken we welke instrumenten er zijn om leegstand te voorkomen of terug te dringen.

We voeren het besluit van de raad met betrekking tot de Intratuinlocatie uit. We doorlopen een zorgvuldig proces rondom de ontwikkelingen op de Intratuinlocatie en de betekenis voor de omgeving.

De komende jaren gaan we aan de slag met de ontwikkeling van het centrum van Ter Aar. Met de bouw van een nieuwe sporthal bij het integraal kindcentrum in Ter Aar komt de huidige locatie van de Vlinder vrij. We onderzoeken de komende periode hoe we dit gebied kunnen ontwikkelen, waarbij we nadrukkelijk de verbinding leggen met het Lindenplein.

We vinden dat het Kennedyplein en Reghthuysplein een belangrijke functie hebben voor de inwoners van de kern Nieuwkoop en de omliggende dorpen. Uit de enquête onder inwoners kwam naar voren dat het Kennedyplein vooral een functie heeft bij het doen van de dagelijkse boodschappen en dat zij naar het Reghthuysplein gaan om te winkelen.

Om de aantrekkingskracht te vergroten, investeren we in het opwaarderen van de uitstraling en inrichting van het Reghthuysplein zodat dit het toeristisch hart van de Nieuwkoopse bedrijvigheid en toerisme kan worden. Bij de ontwikkeling van het centrum van Nieuwkoop betrekken we de nabijgelegen ontwikkellocaties, zoals het Koetshuis en de oude locatie van het Ashram College, om tot een integrale oplossing voor dit gebied te komen.

We kijken naar de mogelijkheid en wenselijkheid om een centrummanager in te zetten voor een samenhangende coördinatie van activiteiten met betrekking tot de centra van de kern Nieuwkoop (Reghthuysplein/Kennedyplein) en Ter Aar (Lindenplein). Deze functionaris zou, onder aansturing van de gemeente, een verbindende rol hebben en partijen en initiatieven bij elkaar moeten brengen.

We doen onderzoek naar het verbeteren van het Dorpsplein Noorden, in samenhang met andere ontwikkelingen. We betrekken hierbij belanghebbenden om tot een integraal en breed gedragen resultaat te komen. Vervolgens kijken we hoe we op basis van dit resultaat tot de gewenste verbetering kunnen komen.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Actualiseren van de detailhandelsnota	2018-2019
Uitvoeren van de activiteiten uit het retailplan Nieuwkoop en de detailhandelsnota	2018-2022
Uitwerken vervolgstappen met betrekking tot de Intratuinlocatie	2018
Onderzoek naar de gewenste ontwikkelingsrichting voor het centrum van Ter Aar	2019-2021
Opwaarderen van de uitstraling en inrichting van het Reghthuysplein	2018-2019
Onderzoeken van de mogelijkheid een centrummanager in te zetten voor de centra van de kern Nieuwkoop en Ter Aar	2018
Uitvoering geven aan de motie dorpsplein Noorden en op basis van de resultaten van het onderzoek verfraaiing dorpsplein	2018-2020

Recreatie en toerisme

De ligging van Nieuwkoop, midden in het Groene Hart, de schitterende natuur en plassen op ons grondgebied en de cultuurhistorie die er te vinden is, bieden volop mogelijkheden voor (kleinschalige) recreatieve en toeristische activiteiten. Als gemeente zien we recreatie en toerisme als een van onze unieke waarden en we hebben er de afgelopen jaren aan gewerkt om dit verder te versterken. Daarnaast zijn er initiatieven van inwoners om de recreatieve mogelijkheden de komende jaren verder uit te breiden en ontwikkelingen in de regio kunnen nieuwe kansen bieden. Wel zien we dat de organisaties van (grootschalige) evenementen moeite hebben de financiering en organisatie ervan ieder jaar weer rond te krijgen. We zouden het jammer vinden wanneer deze evenementen verdwijnen.

Wat willen we bereiken?

- Nieuwkoop is een toeristisch centrum.
- Goede mogelijkheden voor onze inwoners en toeristen om in Nieuwkoop te recreëren en van de natuur te genieten.
- Een breed en gevarieerd aanbod van toeristische attracties.
- Goede bereikbaarheid van onze toeristische trekpleisters en plassen.

Hoe gaan we dat bereiken?

We willen de kern Nieuwkoop ontwikkelen tot toeristisch centrum van het Groene Hart. Om dit te bereiken blijven we Marketing Nieuwkoop ondersteunen. Zetten we ons intensief in voor samenwerking van de gemeenten in het Hollands Plassengebied via het Hollands Utrechts Plassenberaad (HUP). We gaan ook in gesprek met Natuurmonumenten om de aanwezigheid van de otter beter te benutten voor recreatieve activiteiten. We realiseren in samenwerking met de provincie een uitkijktoren met zicht op en informatievoorziening over de Oud Hollandse Waterlinie en de inundatie. Daarnaast stellen we een notitie grootschalige evenementen op, waarmee we ons beleid bepalen om grotere (niet-commerciële) evenementen te kunnen ondersteunen (bijvoorbeeld doormiddel van cofinanciering) en maken hiervoor budget beschikbaar.

Ook op andere plekken binnen onze gemeente willen we investeren in de toeristische en recreatieve voorzieningen. Zo gaan we de bestaande wandel-, fiets- en vaarroutes verder verbeteren. Daarnaast willen we de Langeraarse Plassen beter bereikbaar maken voor recreatief vaarverkeer. De geplande overname van drie sluizen van het Waterschap Rijnland biedt hiervoor mogelijkheden. We zullen de komende jaren de sluis, die het Aarkanaal met de Langeraarse Plassen verbindt, verbeteren.

Een mooi voorbeeld van een bewonersinitiatief, waarbij de initiatiefnemers eerst zelf een plan hebben uitgewerkt en gezocht naar financieringsmogelijkheden, is de realisatie van een recreatie eiland in de Langeraarse Plassen. We willen dit initiatief graag ondersteunen. Een ander initiatief waar wij positief tegenover staan is het samenbrengen van verschillende musea tot een 'museumkwartier' bij de Zevensprong in Nieuwkoop, waardoor de musea elkaar versterken.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Ontwikkelen van de kern Nieuwkoop tot een toeristisch centrum	2018-2022
Het Reghthuysplein aantrekkelijker maken voor recreatie	2018-2020
Afronding onderzoek naar mogelijkheden voor een trailerhelling bij de Nieuwkoopse Plassen	2018
Samenwerking met regiogemeenten op het gebied van waterrecreatie in het HUP	2018-2022
In gesprek met Natuurmonumenten over het beter benutten van de aanwezigheid van de otter voor recreatieve activiteiten	2018-2019
Realisatie van een uitkijktoren bij de Oud Hollandse Waterlinie	2018-2019
Opstellen notitie grootschalige (niet-commerciële) evenementen	2019
Ondersteunen van grootschalige (niet-commerciële) evenementen	2019-2022
Verbeteren van wandel- fiets- en vaarroutes.	2018-2022
Verbeteren van de verbinding tussen het Aarkanaal en de Langeraar Plassen (sluis Papenveer)	2020-2022
Ondersteunen van het initiatief voor de realisatie van een recreatie-eiland in de Langeraar Plassen	2018-2019
Ondersteuning van de realisatie van een museumkwartier in de kern Nieuwkoop	2018-2020

Duurzaamheid & energietransitie

Een enorme opgave waar we de komende jaren voor staan is het daadwerkelijk uitvoering geven aan de energietransitie. Van onze gemeente en samenleving worden grote inspanningen gevraagd om de nationale en internationale afspraken na te kunnen komen. Wij onderstrepen het belang van de overgang naar een duurzame energievoorziening en willen als gemeente het goede voorbeeld geven. Duurzaamheid gaat echter verder dan alleen de energietransitie. Andere sectoren die een voorname rol zullen spelen bij de verdere verduurzaming van onze leefwereld zijn bijvoorbeeld verkeer en vervoer en de land en tuinbouw.

De eerste stappen op het gebied van duurzaamheid hebben we gezet met bijvoorbeeld de besluiten om hoge duurzaamheidseisen te stellen aan nieuw te bouwen maatschappelijke vastgoed; bij nieuwe projecten alleen nog de bouw van gasloze woningen toe te staan; en de duurzaamheidsagenda. Dit is echter slechts het begin. De overgang naar een duurzame toekomst vraagt forse investeringen en heeft ruimtelijke consequenties. Belangrijk is dat er steun is voor initiatieven en draagvlak vanuit de samenleving. We beseffen dat hierbij de kosten voor de baten uitgaan. Om de duurzaamheidsdoelstellingen te behalen is een innovatieve en realistische aanpak nodig. Vooral lokaal, maar daarnaast slim samenwerken met andere overheden, bijvoorbeeld in Holland Rijnland verband, vergroot de slagkracht. We willen echter zelf besluiten kunnen nemen die in het belang van onze inwoners zijn, regie houden en onze eigen ambities bepalen.

Samen met onze inwoners, maatschappelijke partijen en ondernemers gaan we verkennen hoe we de energietransitie van onderop kunnen versterken en versnellen. Zo kunnen we het toekomstig beleid effectief inrichten, expertise opbouwen en proefprojecten uitvoeren. Zodoende laten we werkgelegenheid en rendement aan gebruikers en bedrijven in het gebied zelf ten goede komen. We willen deze uitdaging raadsbreed aanpakken.

Wat willen we bereiken?

- Een duurzame wereld voor onze inwoners.
- Bewustzijn van het belang van duurzaamheid.
- Nieuwkoop en de regio energieneutraal in 2050.

Hoe gaan we dat bereiken?

Met betrekking tot duurzaamheid en de energietransitie evalueren we de resultaten van de programmatische aanpak tussen 2016 en 2018 en leren van projecten die in de regio zijn uitgevoerd. Op basis daarvan ontwikkelen we een nieuw programma voor de 2019 en verder, waarbij een integrale en programmatische aanpak opnieuw sleutelwoorden zijn. We faciliteren en bevorderen initiatieven van particulieren.

Het zal de komende decennia grote inspanning vragen om de internationale duurzaamheidsdoelen te halen en afspraken die wij bijvoorbeeld zelf gemaakt hebben binnen de regio Holland Rijnland waar te maken. Dit zal ruimtelijke gevolgen hebben op ons grondgebied. Om het initiatief in eigen hand te houden gaan we de komende periode met de raad in gesprek over de keuzes die we op dit terrein maken. We zullen bijvoorbeeld de vraag moeten beantwoorden welke vormen van duurzame energiewinning we acceptabel vinden en welke niet. Op welke plekken we daarvoor mogelijkheden zien en waar niet. De opgave met betrekking tot de energietransitie wordt een belangrijke onderlegger voor onze nieuwe omgevingsvisie.

Om de omslag naar een meer duurzame wereld te maken en als onderdeel daarvan de energietransitie te faciliteren, is een duurzaamheidsreserve in het leven geroepen. We gaan op korte termijn met de raad in gesprek over hoe we deze middelen op een effectieve en doelmatige wijze kunnen inzetten en in welke duurzaamheidsaspecten we willen investeren. We kijken hierbij ook nadrukkelijk naar bestaande en nieuwe subsidiemogelijkheden en eventuele extra middelen van de Rijksoverheid, nu in het Interbestuurlijk Programma (IBP) met de gezamenlijke overheden afspraken zijn gemaakt over het samen optrekken met betrekking tot duurzaamheid.

We onderzoeken de ontwikkeling van een duurzaam warmtenet in Nieuwveen waarbij de restwarmte van de afvalzuiveringsinstallatie kan worden gebruikt om huizen en gebouwen te verwarmen. Dit project is in eerste instantie gekoppeld aan Schoterhoek II maar kan ook interessant zijn voor het Zuidereiland van de Verwondering en voor Teylerspark II. Mogelijk is de 'warmterivier' zelfs te gebruiken voor het verduurzamen van een gedeelte van de 'oudbouw' in Nieuwveen (Schoterpark). Om de mogelijkheden te bepalen is nader onderzoek nodig.

We blijven ruimte geven aan duurzaamheidsinitiatieven vanuit samenleving. We leren van elkaar en van experimenteren. We betrekken goede voorbeelden in de communicatie en proberen zo onze inwoners te enthousiasmeren, waarbij wij als gemeente onze voorbeeldfunctie benutten. Dit doen wij bijvoorbeeld door de intensivering van de interne afvalscheiding en het verduurzamen van gemeentelijke gebouwen.

We onderzoeken of de huidige legeskorting van vijftieng procent voor duurzame plannen nog nodig is met de landelijke regelgeving en bestaande subsidiemogelijkheden. We bekijken tevens alternatieve stimuleringsmaatregelen.

Buiten bestaande plannen in een vergevorderd stadium, worden nieuw te bouwen sociale huurwoningen, van de woningbouwcorporatie, niet meer op gas aangesloten, conform het landelijk beleid.

We gaan een duurzaamheidstoets gebruiken in de besluitvormingsdocumenten van de raad. Hiermee worden, bij voorstellen, de afwegingen en consequenties op het gebied van duurzaamheid in beeld gebracht, voor zover deze relevant zijn.

Om op een goede manier invulling te kunnen geven aan de enorme uitdaging en onze ambities op het gebied van duurzaamheid schiet de huidige formatie te kort. We zullen daarom naast de duurzaamheidsmakelaar de formatie uitbreiden met één fte, om vorm en inhoud te kunnen geven aan de hierboven geschetste doelstellingen.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Uitvoering geven aan het regionaal energieakkoord Holland Rijnland	2018-2022
Organiseren van een duurzaamheidsmarkt in samenwerking of op initiatief van de inwoners.	2019
In gesprek met de raad over de besteding van de middelen in de duurzaamheidsreserve en de mogelijkheden voor duurzame energiewinning	2018-2019
Onderzoek en ontwikkeling van een duurzaam warmtenet (warmterivier) in Nieuwveen	2018-2022
Verkennen en benutten regionale, nationale en Europese subsidiemogelijkheden	2018-2022
Doorvoeren verdere differentiëring van interne afvalscheiding	2018
Gefaseerd verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed	2018-2022
Onderzoeken of de huidige legeskorting bij duurzame bouw nog nodig is	2018
Formuleren duurzaamheidsdoelstellingen Buytewech Noord	2018
Formuleren duurzaamheidsdoelstellingen Langeraar Noord-West	2019
Vormgeven van een adequate duurzaamheidstoets bij raadsvoorstellen	2018-2019
Toevoegen extra capaciteit voor het beleidsveld duurzaamheid	2018

Financiën: Ruimtelijke ontwikkeling

Een deel van de beleidskeuzes en de daaraan gekoppelde activiteiten die wij presenteren in dit collegeprogramma, zullen wij uitvoeren binnen de bestaande formatie en budgetten. Zo zijn bijvoorbeeld voor de dekking van lasten die de implementatie van de omgevingswet en het opstellen van de omgevingsvisie met zich meebrengen reeds reserves gevormd. De reserve goedkope woningen kan dekking bieden bij de realisatie van onze doelstellingen met betrekking tot betaalbare woonruimte voor doelgroepen en lagere inkomensgroepen. Voor het uitvoeren van een aantal andere activiteiten zijn aanvullende middelen nodig. Voor dit programma reserveren wij hiervoor, op basis van een eerste raming, onderstaande bedragen.

22

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Opstellen vastgoednota		15.000			
Economische actieagenda/NON	75.000				
Actualiseren detailhandelsnota		40.000			
Onderzoek ontwikkelingsrichting centrum Ter Aar		35.000			
Stelpost centrummanager Regthuysplein/Lindenplein		40.000	40.000		
Verfraaiing dorpsplein Noorden		pm.			
Samenwerking Hollandse Plassen	75.000				
Uitkijktoren bij Oud Hollandse Waterlinie		100.000			
Opstellen notitie grootschalige evenementen		15.000			
Ondersteuning grootschalige evenementen	60.000				
Sluis Papenveer naar Langeraar Plassen		pm.			
Ondersteuning recreatie-eiland		350.000			
Uitbreiden formatie duurzaamheid		75.000	75.000	75.000	75.000

5. Ruimtelijk beheer

Beheer openbare ruimte

Het beheer van de openbare ruimte betekent het beheer van de woon- en leefomgeving van onze inwoners. De kwaliteit van de woon- en leefomgeving moet goed zijn, want een schone, goed ingerichte, groene en veilige woonomgeving draagt bij aan het woonplezier en het welzijn van de inwoners en verbindt mensen. Wij vinden ook dat inwoners zich verbonden moeten voelen met hun woonomgeving. Aan die verbondenheid en betrokkenheid willen wij bijdragen door inwoners nauw te betrekken bij het (her)inrichten van hun buurt en het oplossen van vraagstukken over hun woonomgeving. Wij willen graag dat inwoners meedenken, mee-ontwerpen en meebeslissen als het gaat om hun eigen woonomgeving en staan open voor inwonersinitiatieven. Er moet daarbij ruimte zijn voor de eigen identiteit en herkenbaarheid van de verschillende kernen.

Onze inwoners hechten veel belang aan een goede verkeersveiligheid. Dat belang neemt alleen maar toe bij een hogere verkeersintensiteit. Vracht- en (land)bouwverkeer is hierbij een specifiek aandachtspunt. Inwoners ervaren vracht- en (land)bouwverkeer, door de grootte en breedte, als onveilig. Fietsers voelen zich onveilig op wegen met veel vracht- en (land)bouwverkeer en vooral op schoolfietsroutes is dit een reëel veiligheidsprobleem.

Kwaliteit openbare ruimte

De kwaliteit van de openbare ruimte speelt een rol in het woonplezier van inwoners en heeft invloed op het gedrag van gebruikers van deze ruimte. Wij vinden het dan ook belangrijk dat de kwaliteit van onze openbare ruimte goed is.

Wat willen we bereiken?

- De openbare ruimte is schoon, heel, veilig en goed toegankelijk voor onze inwoners en bezoekers.
- In nieuwe woonwijken is voldoende ruimte voor de inrichting van een kwalitatief goede openbare ruimte met voldoende groen.
- De kwaliteit van het onderhoud komt overeen met de vastgestelde kwaliteitsniveaus en er is geen achterstallig onderhoud.
- Schade aan wegen en bermten door zwaar vracht- en (land)bouwverkeer vermindert.
- Verhardingen zijn voldoende vrij van onkruid en zwerfafval.
- De openbare ruimte is voor senioren en mindervaliden goed toegankelijk en looproutes zijn vrij van obstakels.

Hoe gaan we dat bereiken?

We gaan ons programma van eisen (PvE) voor de aanleg van openbare ruimte in nieuwe woonwijken actualiseren. Duurzaamheid, diversiteit, klimaatbestendigheid en biodiversiteit vormen een belangrijk onderdeel van het PvE. Bij de ontwikkeling van nieuwe woonwijken richten we de openbare ruimte in volgens dit nieuwe PvE.

Er mag geen sprake zijn van achterstallig onderhoud. Om dat te voorkomen voeren wij de programma's uit de beheerplannen tijdig uit. Gebreken in de openbare ruimte worden snel verholpen en meldingen van inwoners over de openbare ruimte handelen we binnen twee weken af.

Omdat wij waarde hechten aan een schone openbare ruimte voeren wij de bestrijding van onkruid op verharding sinds 2018 in eigen beheer uit. Daarmee hebben wij de uitvoering in eigen hand en zijn niet afhankelijk van de inzet van derden.

Om ervoor te zorgen dat de openbare ruimte voor senioren en mindervaliden toegankelijk is en blijft, werken wij samen met het Platform Gehandicapten en Senioren Nieuwkoop (PGSN). Wij betrekken hen bij projecten en leggen nieuwe plannen voor aan het PGSN. Periodiek voert het PGSN een schouw uit in de openbare ruimte. Dit gebruiken wij om verbetermaatregelen uit te voeren.

Vooraf in de oudere woonwijken is door het toegenomen autobezit een tekort aan parkeerplaatsen ontstaan. Op basis van periodieke parkeerdrukmetingen hebben wij inzicht in wijken waar een tekort aan parkeerplaatsen is. Daar waar knelpunten bestaan streven wij ernaar om, bij de uitvoering van groot onderhoud en herinrichtingen, verbeteringen door te voeren. In nieuwe woningbouwprojecten houden wij in de ontwerpfase al rekening met voldoende parkeergelegenheid door de actuele parkeernormen toe te passen.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Actualiseren van het programma van eisen voor de inrichting van de openbare ruimte	2018-2019
Toepassen van het programma van eisen voor de inrichting van de openbare ruimte	2018-2022
De implementatie van onkruidbestrijding in eigen beheer	2018-2019
Uitvoeren van een schouw en oplossen van knelpunten met betrekking tot de toegankelijkheid in samenwerking met het PGSN	2018-2022
Uitvoeren van een parkeerdrukmeting	2020
Uitbreiden van parkeerplaatsen bij de uitvoering van groot onderhoud	2018-2022
Inventarisatie van de belastbaarheid van wegen	2019
Invoeren van beperkende maatregelen voor wegen met een beperkte belastbaarheid	2020-2021

Beheer samen met onze inwoners

Inwoners hebben behoefte aan inbreng bij de inrichting en het beheer van hun woonomgeving. Wij vinden het belangrijk dat inwoners met ons meedenken en soms kunnen meebeslissen. Het bevordert de betrokkenheid bij en verantwoordelijkheid voor de eigen leefomgeving.

Wat willen we bereiken?

- Inwoners hebben ruime invloed op en medezeggenschap over de inrichting en het beheer van die woonomgeving.
- Inwoners kunnen meedenken over, meewerken aan en soms meebeslissen over de (her)inrichting van hun woonomgeving.

- Inwoners hebben de mogelijkheid om met initiatieven te komen of de verantwoordelijkheid te nemen over hun woonomgeving.
- Inwoners mogen erop vertrouwen dat haalbare initiatieven waarvoor draagvlak bestaat worden ondersteund.

Hoe gaan we dat bereiken?

Wij richten ons op het verder doorontwikkelen van het omgevingsmanagement, het leren van ervaringen met projecten en het stimuleren, ondersteunen en begeleiden van initiatieven van inwoners. Wij experimenteren daarbij met nieuwe vormen van participatie.

Als het gaat om aanpassingen van de woonomgeving richten wij ons meer op samenwerking met onze inwoners. Veel dagelijkse beheertaken moeten wij als gemeente gewoon uitvoeren. Dat verwachten inwoners ook. Maar waar inwoners dat willen, ondersteunen wij initiatieven voor zelfbeheer en groenadoptie.

Wij willen het beheer van de openbare ruimte meer in samenhang beschouwen. Wij ontwikkelen hiervoor een integrale beheervisie. In die beheervisie moet ruimte komen voor inbreng van inwoners en specifieke ideeën en wensen. Op die manier kunnen we met de beheervisie relaties leggen met de dorpsplannen van de verschillende kernen.

Voor het beheer van de openbare ruimte heeft de raad beheerplannen vastgesteld. Het vaststellen van beheerplannen geeft de raad de mogelijkheid kaders te stellen en invulling te geven aan nieuw beleid voor het beheer. Tevens bieden de plannen inzicht in de benodigde menskracht en financiële middelen. De beheerplannen zorgen voor een goede basis voor het beheer en wij hechten groot belang aan het tijdig actualiseren van de beheerplannen.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Doorontwikkelen van het omgevingsmanagement	2018-2020
Het stimuleren van initiatieven voor zelfbeheer en groenadoptie	2018-2022
Het opstellen van een integrale beheervisie voor de openbare ruimte	2018-2019
Het tijdig actualiseren van beheerplannen	2018-2022

Verkeersveilige openbare ruimte

Net als onze inwoners vinden wij verkeersveiligheid erg belangrijk. Met de toename van het verkeer neemt het belang voor inwoners en weggebruikers toe. Wij zetten ons in voor de veiligheid van kwetsbare verkeersdeelnemers. Vracht- en (land)bouwverkeer wordt steeds groter en zwaarder. In een agrarische gemeente als Nieuwkoop, met vaak slappe ondergronden, hebben onze wegen en bermen het zwaar te verduren. Dat merken wij bij het onderhoud. Wegen op routes met veel zwaar verkeer zijn sneller aan onderhoud toe. Met hogere maatschappelijke kosten als gevolg. Ook draagt zwaar verkeer bij aan overlast door trillingen. Wij gaan de belasting en belastbaarheid van ons wegennet in kaart brengen en op basis daarvan bekijken op welke wegen beperkende maatregelen moeten worden genomen en hoe.

Wat willen we bereiken?

- Wegen zijn, waar mogelijk, volgens de principes van Duurzaam Veilig ingericht (functionaliteit, homogeniteit, herkenbaarheid, vergevingsgezindheid, statusonderkenning).
- De situatie op de weg, vooral voor fietsers, is veilig.
- Schoolkinderen kunnen veilig van en naar school.
- Situaties die aantoonbaar onveilig zijn, zijn met passende maatregelen aangepakt.
- Vracht- en (land)bouwverkeer en regionaal doorgaand verkeer in de kernen is aantoonbaar verminderd.

Hoe gaan we dat bereiken?

Verkeer en Mobiliteit is een bovenlokaal thema. Wij vinden dat we beter moeten aansluiten bij de ontwikkelingen die actueel zijn binnen het samenwerkingsverband Holland Rijnland. Met de regionale Mobiliteitsagenda wordt integraal gewerkt aan een regionaal verkeers- en vervoerssysteem. Uit de Mobiliteitsagenda vloeien projecten voort die voor onze gemeente van groot belang zijn. Om deze aansluiting te bewerkstelligen en het beleid te kunnen intensiveren breiden wij de formatie op het beleidsveld verkeer en mobiliteit met één fte uit.

Een goede verkeersafwikkeling en de aanpak van de problematiek van vracht- en (land)bouwverkeer vraagt om samenhang, niet alleen in maatregelen maar vooral in beleid. Wij stellen samenhangend beleid op doormiddel van een Gemeentelijk verkeers- en vervoerplan (GVVP) in afstemming met de Omgevingsvisie en het Regionale Verkeers- en Vervoerplan, waarvan binnenkort het uitvoeringsplan wordt geactualiseerd. Deze integrale aanpak laat onverlet dat we met acute verkeersknelpunten direct aan de slag gaan.

Met de gemeenten Alphen aan den Rijn en Bodegraven-Reeuwijk is aanvullend en meer specifiek onderzoek gedaan naar knelpunten op het wegennet van de drie gemeenten. Tevens is in 2017 de verkeerscirculatie rond de Westkanaalweg en Oostkanaalweg in Ter Aar onderzocht. De diverse onderzoeksresultaten omvatten tal van maatregelen en vervolgacties. Hiervoor stellen wij een plan van aanpak op, met als doel de verkeersveiligheid te verbeteren.

Op onze wegen buiten de bebouwde kom maakt meestal zowel gemotoriseerd als fietsverkeer van dezelfde weg gebruik. Fietssuggestiestroken bieden veelal te weinig veiligheid op de vaak smalle wegen. Voor de veiligheid van de fietser, vinden wij dat in de komende periode de mogelijkheden moeten worden onderzocht, om meer vrijliggende fietspaden aan te leggen. Daarnaast pakken we de onveilige situatie voor fietsers bij de Papenveersebrug aan en zetten meer bewustwordingsinstrumenten in het kader van verkeersveiligheid in.

We ronden het lopende onderzoek naar mogelijkheden voor de realisatie van een fietspad langs de Zevenhovenseweg af. We doen tegelijkertijd een ultieme inventarisatie onder de eigenaren van de percelen grenzend aan de Zevenhovenseweg, om de bereidheid tot medewerking aan de aanleg van een fietspad te peilen. Vervolgens informeren we de raad over de uitkomsten en mogelijke vervolgstappen. Daarnaast doen we een breder onderzoek naar de verkeerscirculatie in het gehele gebied Ziendeweg, Achttienkavels en Zevenhovenseweg. We besteden bij dit onderzoek specifiek aandacht aan fietsers, toeristen en recreanten en ontwikkelingen in buurgemeente Alphen aan den Rijn met betrekking tot de aansluitingen op deze wegen. Vervolgens gaan we op zoek naar een integrale oplossing voor de gevonden kansen en knelpunten in dit gebied.

Wij willen groot vracht- en (land)bouwverkeer uit onze kernen weren (behoudens bestemmingsverkeer). Om dit te bereiken en het lokale wegennet te ontlasten zou het gebruik van provinciale wegen door (land)bouwverkeer mogelijk gemaakt moeten worden. De provincie staat dit niet toe vanwege de grote snelheidsverschil tussen (land)bouwverkeer en andere gemotoriseerde voertuigen. Wij willen dat, ondanks het kabinetsbesluit het verhogen van de maximale snelheid van (land)bouwverkeer uit te stellen, de provincie delen van het provinciale wegennetwerk (zoals de N231) binnen onze gemeente openstelt voor (land)bouwverkeer. Ook elders in de regio gebeurt dat. Wij gaan hierover met de provincie in gesprek.

We onderzoeken de mogelijkheden en wenselijkheid om doormiddel van aslastbeperkingen groot vracht- en (land)bouwverkeer van bepaalde wegen te weren. Wanneer dit zowel mogelijk als wenselijk blijkt, voeren we deze maatregel door. We handhaven het verbod op groot vracht- en (land)bouwverkeer door kern Ter Aar.

Wij doen onderzoek naar de verkeersdruk en herkomst van verkeersstromen die door Noorden en Woerdense Verlaat gaan en willen sluipverkeer op deze route zoveel mogelijk voorkomen. We zoeken naar een oplossing voor de verkeersdruk door deze kernen door samen met de gemeente De Ronde Venen te kijken naar het verbeteren van de aansluiting op de A2 via de N201.

In 2017 is een inventarisatie uitgevoerd van alle verkeersborden in onze gemeente. We gaan zo snel mogelijk aan de slag met het achterstallig onderhoud en de verbeterpunten die bijdragen aan het duidelijker en veiliger maken van verkeerssituaties.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Beter aansluiten bij de regio op het gebied van mobiliteit	2018-2022
Uitbreiden formatie op het beleidsveld verkeer en mobiliteit	2019
Opstellen van een Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan	2019-2020
Uitvoeren van maatregelen uit eerdere onderzoeken	2018-2020
Verbeteren en veiliger maken van de verkeerscirculatie op de Oost- en Westkanaalweg in Ter Aar	2018-2020
Onderzoek naar de mogelijkheden voor vrijliggende fietspaden	2019-2020
Veiliger maken van de oversteekplek voor fietsers bij de Papenveersebrug.	2018-2019
Meer inzet van bewustwordingsinstrumenten in het kader van verkeersveiligheid	2018-2022
Afronden van het onderzoek naar mogelijkheden voor een fietspad langs de Zevenhovenseweg	2018
Breed onderzoek naar een integrale oplossing voor de verkeersknelpunten in het gebied Zieldeweg/Achttienkavels/Zevenhovenseweg	2018
Overleg met de provincie over (land)bouwverkeer op provinciale wegen	2018/2019
Onderzoek naar de mogelijkheden om doormiddel van aslastbeperking groot vracht- en (land)bouwverkeer van bepaalde wegen te weren	2018-2019
Verkeersintensiteitsonderzoek Noorden/Woerdense Verlaat	2019
Uitvoeren van verbetermaatregelen naar aanleiding van de inventarisatie verkeersborden	2018-2020

Nieuwkoop is een landelijke gemeente in het Groene Hart met binnen haar grenzen het Natura2000 gebied de Nieuwkoopse Plassen. Wij vinden dat meer natuurlijk openbaar groen het karakter van onze gemeente moet versterken.

Wat willen we bereiken?

- Het beheer van het openbaar groen levert een bijdrage aan de instandhouding van de biodiversiteit.
- Potentiële locaties in de openbare ruimte worden benut voor de realisatie van meer ecologisch openbaar groen.

Hoe gaan we dat bereiken?

Bij de aanleg en het vernieuwen van openbaar groen kiezen wij zoveel mogelijk voor inheemse beplanting en soorten die interessant zijn voor insecten en vogels. Op plaatsen die daarvoor geschikt zijn realiseren wij bloeiende bermen en natuurlijke oevers met soortenrijke slootkanten. Hierbij besteden wij aandacht aan bijen, vlinders en andere insecten.

Veel van onze wegbermen worden nu nog intensief gemaaid, waarbij het maaisel blijft liggen. Dat levert weinig kleurrijke bermen op. Daar waar het verantwoord is, willen wij inzetten op een ander meer natuurlijk maaibeheer met als doel meer bloemrijke bermen.

Wij willen onze inwoners betrekken bij activiteiten voor verbetering van de biodiversiteit. Op die manier willen wij onze inwoners bewust maken van het belang van biodiversiteit en de rol die zij daarin zelf spelen. Samen met bewoners zoeken we geschikte plekken, zowel in de woonomgeving als in het buitengebied, voor de aanplant van bloemrijke bermen en perken en het planten van vroegbloeiende bloembollen.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Inventariseren van de mogelijkheden voor bloeiende bermen en natuurlijke oevers	2019
Aanleg van bloeiende bermen en natuurlijke oevers	2019-2021
Aanpassen van de beheermethodiek voor bermen, gericht op een meer ecologisch beheer	2019-2020
Uitvoeren van projecten met de dorpsraden en bewoners voor de realisatie van bloeiende bermen, bloemrijke plekken en planten van bollen.	2019-2022
Aansluiten bij de bij-vriendelijke gemeenten	2018
Leren van Alphen aan de Rijn over het aanleggen van vlinderidylles.	2018-2019

Meer spelen, meer bewegen

Kinderen spelen veel minder buiten dan voorheen, terwijl het van groot belang is voor de ontwikkeling van een kind. Kinderen die actief zijn hebben minder kans op overgewicht en bewegen bevordert de lichaamsmotoriek. Daarnaast leren kinderen zo op jonge leeftijd hoe met elkaar om te gaan.

Wat willen we bereiken?

- Speelplekken op wijkniveau zijn avontuurlijk en uitdagend.
- Kinderen vinden het leuk om in hun buurt buiten te spelen.

Hoe gaan we dat bereiken?

In nieuwe woonwijken en op bestaande speellocaties binnen de gemeente worden, in overleg met de omgeving, speelvoorzieningen gerealiseerd waar kinderen avontuurlijk kunnen spelen en die kinderen uitnodigen om buiten te spelen.

Om kinderen meer te motiveren tot buitenspelen, kunnen kinderen meebeslissen over nieuwe speelvoorzieningen in hun buurt.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Realisatie van avontuurlijke speelplekken.	2018-2022

Milieu & Afval

Klimaatbestendigheid

De veranderingen van het klimaat zijn merkbaar door hogere temperaturen, heftige buiten, meer stormen, een sneller stijgende zeespiegel, nattere winters en drogere zomers. Dat maatregelen onvermijdelijk zijn is inmiddels duidelijk. De klimaatopgave is gekoppeld aan de openbare ruimte. In onze huidige rioleringsplannen is al rekening gehouden met hoe we om gaan met hemelwater en grondwater.

Wat willen we bereiken?

- Volledig klimaatadaptief handelen vanaf 2020.

Hoe gaan we dat bereiken?

Door het samenwerkingsverband Holland Rijnland zijn, naar aanleiding van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (klimaatbestendige planontwikkeling), de eerste besluiten genomen. Dit moet leiden tot een verdere inventarisatie van de stand van zaken in de regio en het uitwerken van een vervolgtraject voor de eerste drie stappen van het Deltaplan: de (regionale) stresstesten, de te voeren risicodialogen en een uitvoeringsagenda.

Het bestaande gemeentelijke rioleringsplan (GRP) moet we actualiseren. Het GRP is een plan dat de basis vormt voor de aanleg, vervanging en verbetering van de riolering. Het GRP geeft inzicht in het functioneren van het rioolsysteem en omvat maatregelen die we moeten treffen om de riolering te laten voldoen aan de gestelde eisen. In relatie met klimaatbestendigheid geeft dit plan inzicht in de daarvoor noodzakelijke maatregelen.

Een flink deel van de woonomgeving bestaat uit particuliere tuinen en eigendommen. Het werken aan klimaatbestendigheid is daarom niet de zaak van de gemeente alleen. Samenwerking met onze inwoners is noodzakelijk. Te veel bestrating in tuinen zorgt voor problemen tijdens zware buien en aanhoudende droogte en voor opwarming van de bebouwde omgeving. Niet iedereen is zich bewust van die negatieve gevolgen. Inwoners die hun tuin vergroenen dragen bij aan de leefbaarheid van hun buurt.

In delen van de gemeente wordt het hemelwater van woningen nog afgevoerd via een gemengd rioolstelsel. Bij hevige regenval moet het riool in korte tijd zoveel extra water verwerken, dat dit soms tot problemen leidt. Bovendien is het onnodig om schoon hemelwater af te voeren via de riolering. Het kan veel beter direct naar het oppervlaktewater worden afgeleid. Wij willen onze inwoners stimuleren om in gezamenlijkheid de afvoer van het hemelwater af te koppelen van de riolering.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Uitwerken van het vervolgtraject Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie	2018-2019
Actualiseren van het gemeentelijk rioleringsplan	2018-2019
Stimuleren van het afkoppelen van hemelwater	2020-2022

Duurzaam afvalbeleid

Met het programma 'Van Afval naar Grondstof' is landelijk de weg ingeslagen naar een duurzaam afvalbeleid, gericht op minder restafval. Dit is een eerste stap op weg naar een volledig circulaire economie.

Wat willen we bereiken?

- Een duurzame afvalinzameling met draagvlak onder onze inwoners.
- De hoeveelheid restafval per inwoner is honderd kilogram of minder.
- Het percentage hergebruik van afvalstoffen bedraagt vijfenzeventig procent of meer.

Hoe gaan we dat bereiken?

Vanuit onze ambities op het gebied van duurzaamheid sluiten wij ons aan bij de landelijke doelstellingen en een andere benadering van ons afval. Voor de komende periode willen wij komen tot een forse vermindering van de hoeveelheid afval door meer preventie en hergebruik.

Wij gaan samen met inwoners kijken naar de toekomstige wijze van afvalinzameling. Dit willen we doen door te experimenteren met het concept 'sociale raad' waarbij een aantal inwoners met de gemeente meedenken over een belangrijk thema. We kijken of we studenten kunnen betrekken bij het formuleren van de mogelijke oplossingsrichtingen. Op basis van de besluitvorming die hierop volgt willen wij op korte termijn een implementatieplan uitwerken. Dit plan moet aansluiten bij de wensen van inwoners en bijdragen aan het realiseren van de duurzaamheidsdoelstellingen.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Bepalen van een voorkeurscenario voor de toekomstige afvalinzameling doormiddel van een 'sociale raad'	2018
Implementatie van deze toekomstige afvalinzamelingsmethode	2019

30

Financiën: Ruimtelijke beheer

Voor de realisatie van de gepresenteerde beleidskeuzes voor dit programma reserveren wij, op basis van een eerste raming, onderstaande bedragen als aanvulling op de bestaande budgetten en formatie.

Activiteit	2019	2020	2021	2022
Uitbreiden formatie verkeer en mobiliteit	75.000	75.000	75.000	75.000
Oplossen verkeersknelpunten Papenveersebrug	pm.			
Breed onderzoek verkeer gebied Zierendeweg/ Achttienkavels/Zevenhovenseweg	25.000			
Verkeersintensiteitsonderzoek Noorden	30.000			
Veiliger maken Oost- en Westkanaalweg	pm.			
Opstellen afvalbeleidsplan met inwoners	25.000			

6. Sociaal domein

Zorg & leefstijl

Binnen het zorgdomein zien we voor de komende jaren een aantal grote uitdagingen. We krijgen te maken met een toenemende vergrijzing van onze gemeenschap. Als samenleving verwachten we dat senioren en mensen met een lichamelijke, psychische of verstandelijke beperking zo lang mogelijk in hun eigen omgeving blijven wonen. Dit leidt tot een toenemende zorgvraag, huisvestingsvraagstukken en ook tot sociale problematiek zoals eenzaamheid, hoge belasting van mantelzorgers, omgang met thuiswonende dementerenden en 'personen met verward gedrag'. De overgang van zorgtaken naar gemeenten is een feit, maar we zijn nog lang niet klaar. De integrale toegang en een samenhangende aanpak (ontschotting) gericht op maatwerk moeten we nog verder vormgeven. Ook op het gebied van jeugdhulp is er nog heel veel werk te doen. Bijvoorbeeld als we kijken naar de aansluiting van jeugdhulp op zorg voor volwassenen (18-/18+) en de wijze van organiseren en aansturing van de jeugdhulp.

Ook in de komende collegeperiode krijgen we te maken met de uitbreiding van ons takenpakket op het gebied van zorg. De volledige verantwoordelijkheid voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang komt bij de gemeente te liggen. Daarmee hebben gemeenten de integrale verantwoordelijkheid voor vrijwel alle zorg en ondersteuning in het sociaal domein. Dit biedt kansen voor een integrale en samenhangende aanpak dichtbij mensen georganiseerd en gericht op maatwerk. Het vraagt wel om een transformatie van ons als gemeente, maar ook van zorgaanbieders en andere maatschappelijke partners. Wat deze transformatie moeilijk maakt, is dat de verantwoordelijkheid weliswaar lokaal ligt, maar veel besluitvorming en uitvoering in de regio plaatsvindt.

Op een aantal gebieden zullen wij de komende vier jaar fundamentele keuzes moeten maken. We oriënteren ons daarom op de rol die we voor onszelf binnen het sociaal domein zien en hoe we het zorglandschap vorm willen geven. Hierbij zijn vragen van belang als: wordt zorg alleen verleend door zorgaanbieders of gaan we een aantal zorgtaken zelf uitvoeren (inkopen of zelf organiseren)? Willen we lokaal meer sturen en hoe richten we de governance bij regionale samenwerking dan in? Organiseren we de inkoop regionaal of lokaal? Deze en andere belangrijke vraagstukken willen we de komende periode samen met zorgpartners, andere stakeholders en de raad verder uitwerken en beantwoorden. We zouden daarvoor graag de klankbordgroep sociaal domein weer in het leven roepen.

Bij de beantwoording van bovenstaande vragen hanteren wij de volgende uitgangspunten: inzet op preventie; de (toegang tot de) zorg minder ingewikkeld maken; het versnellen van de transformatie; en het bieden van adequate/passende zorg waarbij de kosten beheersbaar blijven. We beseffen ons dat soms eerst geïnvesteerd moet worden, om dit later terug te verdienen. We willen wegblijven van systeemoplossingen en stellen de mens en zijn of haar zorgvraag centraal. Bij deze uitgangspunten hoort een beroep op de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van iedereen. Iets voor elkaar betekenen en elkaar helpen, vinden wij een belangrijke waarde. Het gaat hierbij niet alleen om zorg, maar ook om aandacht, welzijn en gezondheid.

Wat willen we bereiken?

- Een inclusieve Nieuwkoopse samenleving waarin iedereen mee doet.
- Een zorglandschap dat past bij de zorg- en ondersteuningsvraag van onze inwoners.
- Adequate en passende zorg voor inwoners die dat nodig hebben waarbij de kosten beheersbaar blijven.
- Gemeentelijke regie en sturing op zorg en ondersteuning.
- Ontschotting van de bestaande budgetten in het sociaal domein om een innovatieve aanpak van complexe problemen mogelijk te maken.
- Door een effectieve preventieaanpak wordt de zorgvraag beperkt.
- Zorg is dichtbij georganiseerd.

Hoe gaan we dat bereiken?

De afgelopen jaren is hard gewerkt om de nieuwe gemeentelijke taken op het gebied van zorg, jeugdhulp en werk en inkomen binnen de organisatie te laten landen. De komende jaren zal, op de verschillende beleidsvelden binnen het sociaal domein, veel tijd en energie nodig zijn voor het maken van keuzes, beantwoorden van de eerder gestelde vragen en het bepalen van onze koers. Wij zullen de raad bij de te maken keuzes betrekken en in het proces meenemen. Samen met de raad willen we op zoek naar een zo adequaat mogelijke wijze om hier invulling aan te geven. We willen in ieder geval een doorstart maken met de klankbordgroep sociaal domein.

We starten met de evaluatie van waar we nu, ruim drie jaar na de decentralisatieoperatie, staan binnen het sociaal domein. Belangrijke onderwerpen zijn de samenwerking met alle betrokken partijen binnen het zorgdomein en de rol en sturing van de gemeente op de verschillende beleidsterreinen. We kijken ook naar de werking van het sociaal team, Tom in de buurt, de jeugd en gezin teams (JGT's), de specialistische jeugdhulp en onze contractpartners.

Een van de redenen voor de decentralisatie van zorgtaken naar gemeenten was het idee dat gemeenten beter in staat zijn zorg op een samenhangende wijze dichtbij de inwoners te organiseren. Het blijkt toch lastig om alle beleidsterreinen rond zorg echt integraal met elkaar te verbinden. Met de opening van het gebouw 'De Verbinding' in Nieuwkoop is in 2017 een belangrijke stap gezet naar meer samenwerking tussen partners in het sociaal domein. Het samenbrengen van de eerstelijns professionals helpt bij het beter integreren van het zorgaanbod. De volgende stap die we willen zetten is het realiseren van een ontschotte toegang binnen het sociaal domein. Daarbij gaat het onder meer om een integraal aanbod van jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, inkomensvoorziening en re-integratie. Maar bijvoorbeeld ook om de verdere implementatie van één gezin, één plan, één regisseur, daarbij hoort ook de noodzakelijke ruimte voor professionals om in het netwerk het werk gezamenlijk te kunnen uitvoeren.

Daarnaast vinden we het belangrijk om de behoefte van de inwoner centraal te stellen en niet de indeling naar zorgdomein of het betreffende budget. Om dit te bereiken gaan we de zorgbudgetten meer ontschot inzetten. Het gaat hierbij niet om de hoogte van de budgetten maar om de flexibiliteit waarmee die ingezet kunnen worden om het maximale effect te sorteren. Zo kan het effectief zijn om mensen naar sport of welzijnsvoorzieningen toe te leiden (welzijn/sport op recept) in plaats van uitsluitend naar zorg. Het zou dan mogelijk moeten zijn om dit bijvoorbeeld vanuit de Wmo-budgetten te bekostigen. We gebruiken de ervaringen van gemeenten die eerder geëxperimenteerd hebben met een dergelijke werkwijze om van te leren.

Wij willen preventie nog meer centraal stellen in onze aanpak en gezond leefgedrag stimuleren. Dit betekent bijvoorbeeld dat we de openbare ruimte zo inrichten dat deze uitnodigt tot bewegen. Om te komen tot een effectieve preventieaanpak, stellen we, samen met lokale partners en de zorgverzekeraar, een lokale preventieagenda op. Hierbij baseren we ons op de geactualiseerde landelijke nota lokaal gezondheidsbeleid.

Vroegsignalering is cruciaal bij een aanpak gericht op preventie. Wij besteden daarom extra aandacht aan preventie bij de keukentafelgesprekken en in het contact met inwoners. Het is van belang dat (gemeentelijke) zorg laagdrempelig en bereikbaar is voor inwoners en professionals en dat er voldoende capaciteit beschikbaar is om in gesprek te gaan met inwoners om hun vraag te achterhalen. Bij jongeren hebben het onderwijs, jeugd- en jongerenwerk en de buurt een belangrijke rol bij de signalering.

We willen meer grip en de sturing op de uitvoering van onze taken binnen het sociaal domein verbeteren. Om hiervoor een instrument in handen te hebben richten we een brede monitor sociaal domein (inclusief werk en inkomen) in. Deze monitor: geeft informatie over de aard en omvang van de geleverde zorg en veranderingen daarin; inzicht in de voortgang van het gevoerde beleid en de effecten van beleidsinterventies; en knelpunten bij de realisatie van onze doelstellingen. We starten hierbij met een nulmeting. Op deze manier hebben we veel meer inzicht in wat er speelt zodat we goed weten waar we op kunnen en moeten (bij)sturen. Voor de monitor gebruiken we ook bestaande cijfers en kennis, zoals de participatiescan.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Evaluatie van de eerste jaren na de decentralisatie van werk en inkomen- zorg- en jeugdhulptaken	2018-2019
Bepalen van de koers met betrekking tot het sociaal domein	2018-2020
Nieuwe start maken met de klankbordgroep sociaal domein	2018-2019
Realiseren ontschotte toegang binnen het sociaal domein	2018-2022
Experimenteren met het ontschot inzetten van budgetten binnen het sociaal domein en dit vervolgens breder inzetten	2019-2022
Opstellen lokale preventieagenda met daarin aandacht voor vroegsignalering	2018-2019
Inrichten brede monitor sociaal domein	2018-2019

Jeugdhulp

Op dit moment is de inkoop van jeugdhulp regionaal georganiseerd, met een tijdelijke werkorganisatie (TWO) die is gekoppeld aan Holland Rijnland. De dienstverleningsovereenkomst (DVO) die hiervoor gesloten is loopt in 2019 af. De komende periode kijken we hoe we als regio en lokaal verder willen met de inkoop van jeugdhulp, de wijze waarop we dat willen organiseren en de eventuele organisatievorm die daar bij past.

We zien dat twee regiogemeenten (Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem) ervoor gekozen hebben om de inkoop gedeeltelijk lokaal te organiseren. Mogelijk zullen ook andere gemeenten voor een dergelijk model kiezen. Dit zal leiden tot nieuwe vragen, bijvoorbeeld over regionale solidariteit.

Wij vinden het belangrijk dat het huidige samenwerkingsmodel geëvalueerd wordt, zodat we een afgewogen keuze kunnen maken voor de toekomst. Ervaringen van andere gemeenten en relevante wetenschappelijke studies spelen hierbij een belangrijke rol. Om hier voldoende tijd en ruimte voor te hebben achten wij het verstandig om de bestaande DVO met Holland Rijnland tijdelijk te verlengen.

Wat willen we bereiken?

- Onze jeugd groeit gezond en veilig op en gezinnen krijgen adequate ondersteuning wanneer dit nodig is.
- Doelmatige inkoop en organisatie van jeugdhulp voor onze gemeente en de regio.
- Regionaal wat moet, lokaal wat kan.
- Betere aansluiting tussen jeugd en volwassenenzorg.
- Er vallen geen jongeren met een hulpvraag tussen wal en schip.
- Werken volgens het principe één gezin, één plan, één regisseur.
- Beheersbare kosten van jeugdhulp.

Hoe gaan we dat bereiken?

We maken de komende periode keuzes over de wijze van inkoop van jeugdhulp. Over hoe we de toegang tot de jeugdhulp organiseren en of we hier een grotere rol voor de gemeente zien zoals bij de Wmo of juist niet. En hoe we effectief sturing geven aan de uitvoering van onze taken op het gebied van jeugdhulp.

Alle betrokken partijen binnen het sociaal domein passen de methodiek één gezin, één plan, één regisseur (1G1P1R) toe. Hierbij hebben gezinnen die te maken hebben met meervoudige problematiek één vast aanspreekpunt die de regie voert over één integraal zorgplan voor het gehele gezin. Dit start altijd met een gedegen onderzoek naar de aard en omvang van de problematiek en hulpvraag. Het gebruik van de 1G1P1R-methodiek wordt geborgd in overeenkomsten met lokale en regionale zorgaanbieders. Een regionaal trainingsaanbod ondersteunt de hulpverleners. Een terugkerend probleem is het beleggen van de zorgcoördinatie of regiefunctie. Wanneer het JGT betrokken is vervullen zij meestal deze rol, maar dat is niet altijd het geval. In situaties waarin niet duidelijk is welke partij instaat voor de coördinatie van zorg heeft de gemeente een sturende functie. De komende tijd bekijken we hoe we deze zorgcoördinatie lokaal vorm kunnen geven.

We blijven inzetten op een 'warme' overdracht wanneer jongeren de leeftijd van achttien jaar bereiken. Dit betekent dat het JGT al anderhalf jaar voordat een jongere met jeugdhulp achttien jaar wordt, samen met hem of haar start met het opstellen van een plan. In dit plan wordt vastgelegd hoe de hulp vorm krijgt na zijn of haar achttiende. Als overdracht naar volwassenhulp nodig is wordt dat, in samenwerking met het Wmo-loket, op tijd geregeld.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Keuzes maken met betrekking tot de toegang tot en inkoop en invulling van jeugdhulp	2018-2020
Faciliteren van de toepassing van 1G1P1R en het beleggen van de zorgcoördinatie	2019-2020
Verder verbeteren van de warme overdracht 18-/18+	2018-2019

Wmo

De vergrijzing van Nederland en Nieuwkoop heeft belangrijke gevolgen voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Meer senioren zullen bij de gemeente aankloppen voor zorg en ondersteuning en het zal steeds lastiger zijn om een oplossing te vinden binnen het eigen netwerk. De druk op mantelzorgers, die zelf ook ouder worden, neemt steeds verder toe.

We zien de afgelopen jaren een snelle toename van het aantal persoonsgebonden budgetten (PGB's) en daardoor ontstaat een probleem met beheersing van de kosten ervan. De invoering van een abonnementstarief voor Wmo-voorzieningen en de hogere loonkosten voor werknemers in de huishoudelijke hulp, maatregelen van het nieuwe kabinet, zorgen ook voor hogere kosten van maatschappelijke ondersteuning.

Wat willen we bereiken?

- Toegankelijke en bereikbare maatschappelijke ondersteuning voor inwoners die dat nodig hebben, dicht in de buurt georganiseerd.
- Het beheersbaar houden van de kosten voor maatschappelijke ondersteuning.

Hoe gaan we dat bereiken?

Als onderdeel van de heroriëntatie op de vormgeving van het zorglandschap kijken we de komende jaren naar de invulling van de maatschappelijke ondersteuning. Hierbij evalueren we het huidige model en bepalen of dit de gewenste richting is voor de toekomst. De regierol van de gemeente is dan een belangrijk aandachtspunt.

Meer op de korte termijn, loopt na 2018 het contract voor maatschappelijke ondersteuning met Tom in de buurt af. We gaan met Tom in de buurt in gesprek over gewenste verbeteringen, waaronder de wens om kleine lokale zorgaanbieders te contracteren. We zetten in op maatschappelijke opvang en dagbesteding die meer in de buurt van mensen georganiseerd wordt en aantrekkelijker is. Het verenigingsleven zou hierbij een rol kunnen spelen. We betrekken de toename van het aantal PGB's, en een eventuele oplossing hiervoor, bij de gesprekken met Tom in de buurt.

We onderzoeken de oorzaken voor de grote toename van het aantal PGB's. We kijken onder andere naar: de reden waarom steeds meer inwoners een PGB aanvragen; of nut en noodzaak altijd voldoende zijn aangetoond; of de toename komt doordat wij bepaalde zorg of ondersteuning zelf niet aanbieden; en of we inwoners misschien ook op een andere manier passende zorg kunnen bieden en welke rol Tom in de buurt hierbij kan spelen. Afhankelijk van de uitkomsten bekijken we of we 'blinde vlekken' in ons aanbod hebben en of we, al dan niet gekoppeld aan Tom in de buurt, bijvoorbeeld raamcontracten kunnen sluiten met zorgverleners waar nu veel inwoners zorg inkopen met een PGB. Wanneer er sprake is van misbruik of oneigenlijk gebruik van PGB's, pakken we dit aan.

We continueren de ondersteuning van mantelzorgers doormiddel van respijtzorg. Mantelzorger, die daar voor open staan, blijven wij betrekken bij de keukentafelgesprekken. Zodat we ook de meningen en ervaringen van de mantelzorger bij de beoordeling van

zorgvragen kunnen betrekken. We blijven daarnaast, voor mensen die daar behoefte aan hebben, de aanwezigheid van een onafhankelijk cliëntadviseur stimuleren. We richten een adequate vroegtijdige signalering en aanpak van (stille) armoede, dementie en eenzaamheid onder senioren in. Doel is om zicht te krijgen op de problemen zodat we tijdig actie kunnen ondernemen. We onderzoeken, samen met ouderen- en welzijnsorganisaties, op welke wijze we hier het best invulling aan kunnen geven. Bijvoorbeeld door huisbezoeken aan inwoners die (nog) geen hulpvraag hebben.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Keuzes maken over de invulling van de maatschappelijke ondersteuning	2018-2022
Gesprekken over contractverlenging met Tom in de Buurt	2018
Bekijken of er blinde vlekken zijn in ons zorgaanbod en of we die kunnen opvullen	2018-2019
Onderzoek naar de oorzaak van de stijging van het aantal PGB's	2018
Inrichting vroegtijdige signalering en aanpak armoede, dementie en eenzaamheid	2019-2021

Zorg en wonen

Door het landelijk beleid, maar ook omdat senioren dat zelf graag willen wonen mensen steeds langer zelfstandig thuis. We zien daarnaast veel doelgroepen met een specifieke woon-/ zorgbehoefte die graag zelfstandig willen wonen maar voor wie een reguliere woning geen optie is. Door de decentralisatie van de maatschappelijke zorg naar gemeenten verwachten we dat deze vraag toeneemt. Tenslotte is er een groep mantelzorgers die, om hun naasten op een goede manier te kunnen verzorgen, tegen bepaalde knelpunten aanlopen. Dit alles betekent iets voor ons woningbouwprogramma en voor de wijze waarop wij zorg inrichten en onze inwoners ondersteunen en faciliteren.

36

Wat willen we bereiken?

- Iedereen kan wonen in een woning die past bij zijn of haar (zorg)behoefte.
- Geen inwoner van onze gemeente slaapt op straat omdat er geen voorziening is om mensen te helpen.
- Diversiteit in onze dorpen.

Hoe gaan we dat bereiken?

Om mensen de mogelijkheid te bieden langer zelfstandig thuis te wonen nemen we beperkingen weg. We onderzoeken in dit kader de mogelijke inzet van een wooncoach die gespecialiseerd is in woonvraagstukken voor senioren, eenzaamheid en veiligheid in en rondom het huis.

We inventariseren de behoefte aan woningen voor kwetsbare mensen zoals mensen met een licht verstandelijk beperking en mensen met psychiatrische en psychosociale problematiek (begeleid/beschermd wonen). Vervolgens gaan we proactief op zoek naar locaties om deze woningen te realiseren in samenwerking met de woningbouwcorporaties en Ipse de Bruggen. Een eventuele bijdrage dekken we uit de reserve goedkope woningen. We hebben hierbij aandacht voor de begeleiding van deze mensen en voor de omgeving. We gaan op zoek naar draagvlak bij omwonenden en zorgen voor een goede communicatie.

Om mensen met een licht verstandelijke beperking, die op zichzelf gaan wonen, op weg te helpen bieden wij een training zelfstandig wonen aan.

De komende tijd gebruiken we om te onderzoeken hoe we onze nieuwe taken op het gebied van maatschappelijke zorg gaan invullen. De eerste stappen hiervoor zijn inmiddels gezet. Er is een 'regionaal beleidskader Maatschappelijke Zorg 2017-2025' in Holland Rijnlandverband. Binnen de Rijnstreek is vervolgens gezamenlijk het uitvoeringsprogramma 'Blijf in de buurt' opgesteld. We bekijken wat we lokaal gaan uitvoeren, op welke punten we (sub)regionaal een gezamenlijke oplossing zoeken en op welke wijze we dat gaan bekostigen. Het uitgangspunt hierbij is lokaal tenzij.

We continueren de bestaande voorziening op het gebied van mantelzorgwoningen (zoals kangoeroewoningen), vereenvoudigen de regels hiervoor en geven goede voorlichting.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Onderzoeken van de mogelijk inzet van een wooncoach	2018-2019
Inventarisatie van de woningbehoefte van kwetsbare mensen	2018-2019
Realiseren van woningen voor deze doelgroep	2020-2022
Aanbieden van training zelfstandig wonen voor mensen met een licht verstandelijke beperking	2018-2022
Invullen van onze taak op het gebied van maatschappelijke opvang	2019-2022
Vormgeven aan de nieuwe taken op het gebied van maatschappelijke zorg (maatschappelijke opvang en beschermd wonen)	2018-2022
In de prestatieafspraken met woningbouwcorporaties een taakstelling huisvesting beschermd/begeleid wonen opnemen	2019
Vereenvoudigen van de regels met betrekking tot voorzieningen voor mantelzorgwoningen en goede voorlichting hierover	2018-2020

Werk & inkomen

Het gaat goed met de Nederlandse en Nieuwkoopse economie. Werkgevers investeren in de uitbreiding van hun activiteiten en zijn op zoek naar geschikte medewerkers. Het invullen van alle vacatures wordt in sommige sectoren al lastiger. Steeds vaker gaat het ook weer om vaste banen. In Nieuwkoop zijn relatief weinig inwoners werkloos en/of afhankelijk van een uitkering. De economische voorspoed biedt kansen om ook deze kleine groep mensen aan het werk te helpen. Werk zorgt niet alleen voor een eigen inkomen maar biedt mensen ook zelfstandigheid, een nuttige bezigheid, sociale contacten en structuur. Maar misschien nog wel belangrijker is dat mensen trots kunnen zijn op hun bijdrage aan de samenleving. Daarom is het zo belangrijk dat iedereen de kans krijgt mee te doen en die kans pakt.

Het gaat nu dus weer veel beter, maar in de economisch mindere jaren die achter ons liggen zijn veel mensen, om wat voor reden dan ook, in de problemen gekomen. Het aantal gezinnen dat een inkomen onder de armoedegrens heeft is daardoor toegenomen. Nieuwkoop heeft de afgelopen jaren een aanzienlijke groep nieuwkomers verwelkomd. Een aantal van hen heeft snel zijn of haar weg gevonden en redt zich inmiddels uitstekend zelfstandig. Anderen zijn nog niet zo ver en hebben ondersteuning nodig om hun plek (op de arbeidsmarkt) te vinden.

Op het terrein van werk en inkomen is de afgelopen jaren veel veranderd en er is nog een aantal veranderingen op komst. De arbeidsmarkt en dienstbetrekkingen tussen werkgevers en werknemers veranderen. Steeds meer mensen werken als zelfstandige, dit leidt tot nieuwe vraagstukken over collectieve voorzieningen en betekent iets voor de ondersteuning van werkzoekenden.

De participatiewet stimuleert werkzoekenden zoveel mogelijk om aan de slag te gaan voor reguliere werkgevers en draagt zo bij aan een meer inclusieve samenleving. Om dit te stimuleren zetten we diverse re-integratie instrumenten in. Soms is werken in een reguliere baan niet mogelijk, omdat er sprake is van blijvend ernstige beperkingen. In die situaties kan arbeid worden aangeboden in een beschutte omgeving. Arbeidsintegratie van inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt vraagt creativiteit en inspanningen van werkgevers, werknemers en de gemeente. Afhankelijk van keuzes die de Rijksoverheid maakt zal mogelijk de wijze waarop verminderd arbeidsvermogen nu gecompenseerd wordt de komende periode wijzigen. Dit brengt nieuwe uitdagingen met zich mee.

Wat willen we bereiken?

- Iedereen kan meedoen naar vermogen, bij voorkeur in een reguliere baan.
- Minder mensen zijn afhankelijk van een uitkering.
- Werkgevers kunnen voldoende gekwalificeerde medewerkers vinden.
- Niemand groeit op of leeft in armoede.

38

Hoe gaan we dat bereiken?

We werken nadrukkelijk samen met werkgevers, onderwijs en andere maatschappelijke partijen om mensen aan het werk, een opleiding of wanneer dit nog een stap te ver is, een nuttige bezigheid, zoals vrijwilligerswerk, te helpen. Om onze integrale werkwijze binnen het sociaal domein vorm te geven en deze zoveel mogelijk in de nabije omgeving van onze inwoners te organiseren vinden we het van belang dat de re-integratie voor een deel lokaal wordt uitgevoerd.

Onze inspanningen zijn erop gericht om mensen zo snel mogelijk richting zelfstandigheid en een zelfstandig inkomen te begeleiden. Hierbij hebben we oog voor de mogelijkheden en beperkingen van mensen. Zo bieden we, als dat nodig is, extra ondersteuning aan inwoners die voorheen onder Wet sociale werkvoorziening (Wsw) vielen en nu op reguliere arbeidsmarkt een plek moeten vinden. We ondersteunen nieuwkomers bij hun integratie en het vinden van een geschikte baan of bezigheid. Ook voor hen is de begeleiding gericht op zo snel mogelijk meedoen.

De ondersteuning van werkzoekenden hebben we binnen de Rijnstreek gezamenlijk georganiseerd binnen Rijnvicus. Dit werkbedrijf is begin 2018 ontstaan door de samenvoeging van de sociale werkvoorziening Alphen aan den Rijn (SWA) en een deel van het Serviceplein. We vinden het belangrijk dat de begeleiding van Rijnvicus een lokale kleur krijgt.

We willen zo veel mogelijk toe naar een werkwijze waarbij werkgevers en mensen die naar werk begeleid worden, in hun contact met één vast aanspreekpunt te maken hebben. Dit kan bijvoorbeeld door hen te benaderen met concrete mogelijkheden voor plaatsing.

Wanneer een werkzoekende aan een baan wordt geholpen vinden we het van belang dat de begeleiding, zowel in de werk- als thuissituatie, langere tijd kan doorlopen en de werkgever ontzorgd wordt. De dienstverlening van het werkgeversservicepunt geven we een meer lokale invulling.

Voor succesvolle werkwijzen om mensen aan het werk te helpen kijken we nadrukkelijk naar ervaringen van ander gemeenten zoals het buddy-project van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk. Bij dit project gaan werkzoekenden en werkgevers samen op zoek naar een werkervaringsplek, stageplaats of reguliere baan.

De website NieuwkoopWerkt waarmee onze lokale werkgevers invulling geven aan hun maatschappelijke betrokkenheid, is ontwikkeld in de periode dat er weinig vacatures en veel arbeidsaanbod was. Samen met mede-initiatiefnemer de Vereniging Ondernemers Nieuwkoop (VON) bekijken we of de huidige tijd om een andere aanpak vraagt.

We zien dat het voor mensen die de pensioengerechtigde leeftijd naderen steeds lastiger wordt nog aan het werk te komen. Voor de werkzoekende uitkeringsgerechtigden onder hen, die intensief mantelzorg verlenen of vrijwilligers werk doen, introduceren we een vrijstelling van de sollicitatieplicht om hen te ontlasten.

Als gemeente hebben wij een voorbeeldfunctie bij het aan het werk helpen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarom hebben we de schoonmaak van gemeentelijke gebouwen uitbesteed aan Rijnvicus; hebben we (bij de buitendienst) leer-/werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt; en is social return on investment (SROI) een van de beoordelingscriteria bij de gunning van opdrachten. De komende periode willen wij nog meer inzetten op SROI bij aankopen en aanbestedingen.

We sturen op een goede inzet van de schuldhulpverlening en het tijdig voorkomen van problematische schulden. Vroegsignalering, samen met belangrijke partners op dit terrein, is het kernwoord.

We pakken armoede aan met het bestaande armoedebelid. We vinden het heel belangrijk dat kinderen een goede start in het leven maken en niet hoeven op te groeien in armoede. Daarom hebben we voor kinderen van minima een kindpakket en zijn we aangesloten bij het jeugdsport- en -cultuurfonds.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Ontwikkelen van een programma om in samenwerking met werkgevers, onderwijs en andere maatschappelijke partijen mensen aan het werk te helpen	2018-2020
In gesprek met Rijnvicus over de beste lokale invulling van de begeleiding naar werk en benadering van werkgevers	2018-2022
Evalueren van de werking van het werkgeversservicepunt en het een meer lokale kleur geven	2018-2019
Het model van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk (buddy-project) onderzoeken op toepasbaarheid in Nieuwkoop	2019
Evalueren van de werking en aanpak van NieuwkoopWerkt en waar nodig bijstellen	2018-2019
Werkloze zestigplussers die tenminste 20 uur per week mantelzorg verlenen of vrijwilligerswerk doen vrijstellen van de sollicitatieplicht	2018
Uitgangspunt in het inkoop- en aanbestedingsbeleid opnemen dat bij iedere aanbesteding SROI wordt meegenomen	2018
Bij iedere aanbesteding mogelijkheden voor SROI benutten	2018-2022
Uitvoering geven aan het actieplan integratie statushouders	2018-2019

Sport, vrije tijd & cultuur

Verenigingen & stichtingen

Verenigingen en stichtingen vervullen een belangrijke rol in onze dorpen. Zij zorgen voor activiteiten, ontmoetingen en samenhang en leveren daarmee een grote bijdrage aan de leefbaarheid van onze gemeente. Wij zijn trots op wat onze verenigingen, clubs en stichtingen allemaal doen en de vrijwilligers die zich hiervoor inzetten.

Wat willen we bereiken?

- Actieve en gezonde verenigingen en stichtingen.
- Geen onnodige regels en administratieve lasten voor verenigingen en stichtingen.

Hoe gaan we dat bereiken?

We zien dat de ledenaantallen van sommige verenigingen en stichtingen teruglopen en dat zij soms moeite hebben om vrijwilligers en bestuurders te vinden. Door contacten tussen verenigingen en stichtingen te faciliteren proberen we bij te dragen aan kennisuitwisseling, samenwerking en professionalisering.

Met ons vrijwilligersbeleid en de jaarlijkse (jeugd)vrijwilligersprijs ondersteunen wij en geven we aandacht aan alle vrijwilligers van verenigingen en maatschappelijke organisaties. Het verenigingsloket ondersteunt verenigingen en biedt hen een vast aanspreekpunt voor al hun vragen. We vereenvoudigen waar mogelijk procedures voor het aanvragen van vergunningen en subsidies.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
In gesprek met verenigingen en stichtingen over knelpunten die zij ervaren, manieren waarop ze elkaar kunnen helpen/versterken en mogelijkheden om meer samen te werken	2019-2020
Doorontwikkeling van het verenigingsloket samen met de verenigingen	2018-2019
Vereenvoudigen van (aanvraag)procedures voor verenigingen	2018-2019

Sportdeelname/-stimulering

Sport is leuk en goed voor de sociale contacten, het is gezond en draagt bij aan vitaliteit en levensgenot. Onze gemeente leent zich uitstekend voor zelfstandig sporten in de natuur,

maar we kennen ook een rijke diversiteit aan sportverenigingen. Hierdoor hebben onze inwoners zeer veel mogelijkheden een sport te beoefenen die bij hen past.

Wat willen we bereiken?

- Gezonde, positieve en gelukkige inwoners.
- Verbinding van sport met andere thema's als zorg, werk en inkomen en welzijn.
- Iedereen heeft de mogelijkheid om te kunnen sporten ongeacht afkomst, leeftijd of inkomen.

Hoe gaan we dat bereiken?

We willen onze inwoners, jong en oud, stimuleren om te sporten. Bijvoorbeeld door de inzet van buursportcoaches, goede sportaccommodaties en voldoende plekken in de openbare ruimte die uitnodigen tot bewegen. En door sporten voor iedereen mogelijk te maken. Zo staan we positief tegenover een sportfonds voor minima vergelijkbaar met het jeugdsportfonds. Wanneer de pilot, die op dit moment loopt, succesvol is maken we de regeling definitief.

Sport en bewegen kunnen een grote bijdrage leveren aan het welzijn van mensen, hen activeren en hun zorgbehoefte verminderen. We benaderen het sportbeleid daarom integraal en in samenhang met andere thema's in het sociaal domein als zorg, werk en inkomen, welzijn en eenzaamheid.

We stimuleren het behalen van een zwemdiploma voor jongeren en volwassenen. Dit doen wij bijvoorbeeld door het continueren van de mogelijkheid voor minima om zwemles te bekostigen via het jeugdsportfonds en het voortzetten van zwemles voor volwassenen wanneer dit een succes blijkt.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Jong en oud stimuleren om te sporten	2018-2022
Stimuleren van buitensportactiviteiten	2018-2022
Bij positieve uitkomst van de pilot komen we met een voorstel naar de raad voor de invoering van een sportfonds voor minima (tot 120 procent van bijstandsnorm)	2018-2019
We onderzoeken of we het model van de gemeente Noordwijk kunnen gebruiken om meer de verbinding te leggen tussen sport en andere beleidsvelden binnen het sociaal domein	2018
We ontwikkelen een plan om deze verdere verbinding te realiseren	2018-2019
We gaan in gesprek met huisartsen over het gebruik van het concept bewegen/sport op recept	2019-2020
Zoeken naar mogelijkheden en partners om buurtsportcoaches breder in te zetten (bijvoorbeeld voor de doelgroep senioren)	2018
Wanneer de pilots een succes zijn continueren we de zwemles voor volwassenen en zwemveiligheid voor nieuwe Nederlanders	2018-2022

Sportaccommodaties & sportterreinen

In de gemeente hebben we vier sporthallen/-zalen, twee openbare zwembaden en een groot aantal sportparken/-terreinen. Deze accommodaties geven onze inwoners de mogelijkheid om dicht bij huis hun sport te beoefenen en hebben een belangrijke maatschappelijke functie als ontmoetingsplaats.

Wat willen we bereiken?

- Multifunctioneel en innovatief gebruik van sportaccommodaties en -terreinen om samenwerking te stimuleren en levensvatbaarheid te garanderen.
- Goede beheerconstructies voor de sportterreinen en -accommodaties.

- Behouden van de bestaande voorzieningen voor binnen- en buitensport.

Hoe gaan we dat bereiken?

Sportaccommodaties worden over het algemeen slechts een deel van de tijd daadwerkelijk gebruikt. Wij zouden, door het koppelen van functies en activiteiten, graag meer multifunctioneel gebruik van de accommodaties zien. Zo worden zij intensiever benut en krijgen een nog bredere maatschappelijke betekenis. Dit stimuleert samenwerking tussen verenigingen, clubs en de gemeenschap en zorgt ervoor dat het maatschappelijk en financieel rendement van investeringen en voorzieningen nog hoger is.

Stichting Buitensportvoorzieningen Nieuwkoop (StiBuNi) voert het beheer van alle voetbalvelden in de gemeente Nieuwkoop uit. Dit tot tevredenheid van alle partijen. De afspraken over de gemeentelijke bijdrage lopen tot en met 2021. Het college staat positief tegenover het voortzetten van de bestaande werkwijze en gaat hierover de komende periode in gesprek met StiBuNi en de raad. Daarnaast faciliteert de gemeente gesprekken tussen andere buitensportverenigingen over hoe zij elkaar kunnen versterken en kunnen leren van de positieve elementen van de constructie van StiBuNi, om het beheer van hun accommodaties efficiënter te maken.

De hockeyclub en tennisverenigingen zijn aan het werk gegaan om te bekijken of zij tot een beheerstichting (naar voorbeeld van StiBuNi) kunnen komen. Wij verwachten dat zij in 2018 de resultaten hiervan in beeld zullen hebben en op dat moment bekijken we hoe verder.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Stimuleren van meer multifunctioneel gebruik van accommodaties	2018-2022
Bij de ontwikkeling van integrale kindcentra (IKC's) onderzoeken we de voor de betreffende kern meest passende wijze om een sportvoorziening met het IKC te verbinden, of in het gebouw te integreren	2018-2022
Realisatie nieuwe sporthal bij het IKC Ter Aar	2018-2020
Uitwerken beheerconstructie voor nieuwe sporthal bij het IKC Ter Aar, in combinatie met beheer school en andere functies	2018-2019
Besluitvorming over verlenging van de bestaande beheerconstructie van de voetbalaccommodaties voor de periode na 2021	2020

42

Onderwijs & ontwikkeling

Onderwijs

Door kwalitatief onderwijs en een goede aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt hebben onze inwoners meer kans op een succesvolle (arbeids)loopbaan. Als gemeente hebben wij een bescheiden taak op het gebied van onderwijs, voornamelijk geconcentreerd op het gebied van onderwijshuisvesting. Toch willen wij ons samen met de onderwijspartners hard maken voor goed en passend onderwijs.

De realisatie van integrale kindcentra (IKC's) biedt mogelijkheden voor een meer integrale aanpak van activiteiten en begeleiding voor kinderen van 0 tot 12 jaar. De ontwikkeling van IKC's is een goede aanjager van een stapsgewijs steeds verdergaande samenwerking tussen peuter- en kinderopvang en het onderwijs. De langetermijnvisie die onderwijs, opvang en gemeente voorstaan is dat partijen in een IKC uiteindelijk functioneren als zijnde één organisatie. Waar mogelijk wordt binnen het IKC samengewerkt met zorg- en ondersteuningsinstellingen (CJG), de bibliotheek en andere maatschappelijke organisaties.

Wat willen we bereiken?

- Goed onderwijs en goede kansen op de arbeidsmarkt voor onze inwoners.

- IKC's bieden een hedendaags sluitend aanbod op het gebied van onderwijs, opvoeding, opvang, ontwikkeling, ontmoeting en ontspanning.
- Realiseren van een doorlopende leerlijn voor kinderen van 0 tot 12 jaar.
- Verdere invulling van het passend onderwijs voor leerlingen met extra behoefte aan begeleiding, zonder dat dit ten koste gaat van de andere leerlingen en de leraren.
- Meer tijd en ruimte voor leraren om aandacht te besteden aan hun leerlingen.
- Goede afstemming van zorg en onderwijs.

Hoe gaan we dat bereiken?

Zoals eerder al verschillende keren is aangegeven, vinden wij een integrale aanpak binnen het sociaal domein van groot belang. Dit geldt ook voor de afstemming van zorg en onderwijs. Met de invoering van het passend onderwijs gaan veel meer leerlingen met een zorgvraag naar reguliere scholen. De scholen ontvangen middelen om extra ondersteuning te kunnen bieden. De behoefte aan individuele aandacht die passend onderwijs vraagt, legt echter extra druk op leerkrachten. Om leraren meer ruimte te geven om zich te richten op het geven van onderwijs, willen wij dat het centrum voor jeugd en gezin (CJG) regie voert op de zorgafspraken van leerlingen. We willen daarnaast samen met het onderwijs bepalen welke maatregelen ingezet kunnen worden om de werkdruk die leraren ervaren te verminderen.

We herbevestigen het samen met onze onderwijspartners vastgestelde beleid voor de IKC's. Hierin staat een doorlopende leerlijn voor kinderen van 0-12 jaar centraal.

Wij willen de aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt verbeteren. Een maatschappelijke stage kan hieraan bijdragen doordat leerlingen kennismaken met maatschappelijke partijen en ondernemers en ontdekken waar hun interesses liggen. We zien mogelijkheden om doormiddel van de maatschappelijke stage leerlingen aan senioren te koppelen, waardoor het niet alleen een leerzame ervaring is maar ook een bijdrage levert aan het verminderen van eenzaamheid.

De aanpak van laaggeletterdheid en taalachterstanden bij inburgeraars blijven een belangrijke onderdelen van het onderwijsaanbod en de integratie. Wanneer de mogelijkheden en bevoegdheden om meer regie te voeren op de inburgering van en het taalonderwijs aan nieuwe Nederlanders voor gemeenten worden uitgebreid (door de Rijksoverheid), spelen wij hier direct op in.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
In gesprek met de scholen over passend onderwijs en mogelijkheden om de werkdruk van leraren te verminderen	2018-2019
Onderzoeken hoe het CJG meer de regierol kan nemen bij leerlingen met een zorgvraag en hier vervolgens invulling aan geven	2018-2020
De gemeente neemt het initiatief om afstemming en samenwerking tussen professionals in zorg en onderwijs meer te faciliteren. Dit doen we onder meer door het creëren van gelegenheid tot ontmoeting en kennisdeling	2018-2022
Verbeteren van aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt	2018-2022
Verbinden van scholen, maatschappelijke organisaties en ondernemers om maatschappelijke stages te stimuleren	2019-2022
Uitvoering aanvalsplan laaggeletterdheid	2018-2022
Uitvoering geven aan het actieplan integratie statushouders	2018-2022

Onderwijshuisvesting

De gemeente staat de komende jaren voor de grote uitdaging om vijf nieuwe schoolgebouwen te realiseren. Het Ashram College doet dit in eigen beheer en hiervoor is

een investeringskrediet verstrekt. Voor de basisscholen in vier kernen treedt de gemeente als bouwheer op en wordt gewerkt volgens het concept integrale kindcentra (IKC's). Aan de plannen voor twee scholen wordt reeds gewerkt.

Wat willen we bereiken?

- Gezonde en duurzame scholen voor de kinderen in Nieuwkoop.
- Het bij elkaar brengen van (kind)functies in (nieuwe) schoolgebouwen.
- Multifunctioneel gebruik van schoolgebouwen voor optimale bezetting en maximaal (maatschappelijk) rendement.

Hoe gaan we dat bereiken?

De komende jaren ontwikkelen we nieuwe IKC's in Ter Aar, Zevenhoven, Langeraar en Nieuwveen. In een IKC is ruimte voor verschillende (kind) functies. Per school wordt bekeken welke functies in aanmerking komen en hoeveel ruimte we daarvoor reserveren.

Gelet op ons beleid voor het doelmatig gebruik en de bezetting van maatschappelijk vastgoed, benutten we ook bij de IKC's zoveel mogelijk kansen voor multifunctioneel gebruik. We zullen hier, bijvoorbeeld, bij de inrichting en te kiezen beheervorm rekening mee houden. Dit betekent dat we ervan uitgaan dat gebruikers ruimtes delen en we zullen dus geen ruimtes realiseren exclusief voor een bepaalde doelgroep.

Bij de ontwikkeling van een IKC betrekken we het dorp; dus ouders, kinderen, omwonenden en verenigingen, vanaf het begin van de planontwikkeling. Het wordt immers hun school. Zo hebben wij onder andere aandacht voor de sociale en verkeersveiligheid.

Als gemeente hebben we een hoge doelstelling wat betreft duurzaamheid, zowel waar het gaat om energieverbruik en een gezond binnenklimaat als voor duurzaam materiaalgebruik en lage onderhoudskosten.

De ontwikkeling van IKC's vraagt om grote investeringen. Met het integraal plan onderwijs en huisvesting en de tussentijdse actualisatie van het financiële plaatje, is hiervoor een plan gepresenteerd en dekking gezocht. Door de op dit moment sterk stijgende bouwkosten staan de ramingen onder druk, dit is een risico dat de komende jaren continu onze aandacht heeft.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Ontwikkelen IKC Ter Aar	2018-2020
Ontwikkelen IKC Zevenhoven	2018-2021
Locatiestudie voor het IKC Langeraar	2019
Locatiestudie voor het IKC Nieuwveen	2020-2021
Betrekken dorp, omwonenden en verenigingen bij realisatie IKC's	2018-2022

Financiën: Sociaal Domein

Binnen het sociaal domein bestaat nog onzekerheid over hoe we het zorglandschap willen inrichten. Voordat we hier keuzes in maken, wachten we de evaluatie en geplande onderzoeken af. We willen eerst goed weten waar we staan, welke inrichtingsmogelijkheden bij onze situatie passen en de voor- en nadelen tegen elkaar afwegen. We verwachten dat het vervolg van de transitie in het sociaal domein investeringen zal vragen en reserveren hier een bedrag voor. Naast dit bedrag zijn er binnen de begroting middelen beschikbaar op de stelpost sociaal domein.

Voor de realisatie van de gepresenteerde beleidskeuzes voor dit programma reserveren wij, op basis van een eerste raming, onderstaande bedragen als aanvulling op de bestaande budgetten en formatie.

Activiteit	2019	2020	2021	2022
Evaluatie en doorontwikkeling zorglandschap	150.000	50.000		
Stelpost wooncoach	pm.			
StiBuNi 2.0	pm.			

7. Bestuur, veiligheid & dienstverlening

Publiekszaken, dienstverlening & bestuur

Onze dienstverlening is het uithangbord van de gemeente. Inwoners, ondernemers, verenigingen en andere maatschappelijke partijen; bijna iedereen komt regelmatig met de gemeentelijke dienstverlening in aanraking. De afgelopen jaren is hard gewerkt aan het verbeteren van (de klantvriendelijkheid van) onze dienstverlening. We zijn flexibeler geworden (openingstijden), inwoners kunnen voor steeds meer producten ook via de digitale weg van onze diensten gebruik maken en we gaan bij mensen thuis op bezoek (keukentafelgesprekken). De Rijksoverheid verwacht, op basis van de wet Digitale Overheid en de Digitale Agenda 2020, dat gemeenten ook de komende jaren blijven inzetten op uitbreiding van het aanbod aan digitale producten. Tegelijkertijd blijkt niet alle dienstverlening zich even goed te lenen voor digitalisering en worden producten hierdoor soms wel heel ingewikkeld.

Wat willen we bereiken?

- Een hedendaags Nieuwkoop bestuursmodel.
- Een modern, toegankelijk en klantvriendelijk producten- en dienstverleningsaanbod, met persoonlijke aandacht voor inwoners die digitaal minder onderlegd zijn.
- Dienstverlening op maat.
- Inwoners met een acute zorgvraag worden snel geholpen.
- We zijn een toegankelijke gemeente in de breedste zin van het woord.
- Eén goedwerkend gemeentelijk aanspreekpunt voor ondernemers en verenigingen afgestemd op de behoefte.

Hoe gaan we dat bereiken?

We gaan, vanuit een ontwikkelperspectief, door met experimenteren om te komen tot een hedendaags bestuurlijk model. Dit is een samenspel met de gemeenteraad. Het moet uiteindelijk leiden tot een Nieuwkoop bestuursmodel. We gaan aan de slag met participatiepilots en gebruiken hierbij eerdere ervaring en wetenschappelijke kennis. Het opstellen van de omgevingsvisie is een belangrijk project om leerervaringen op te doen en het model verder te ontwikkelen.

De gemeente Nieuwkoop scoort goed op het gebied van digitale dienstverlening. Ook de komende jaren blijven we stappen zetten om onze (digitale) dienstverlening verder te verbeteren. We komen met een voorstel naar raad om nieuwe uitgangspunten voor ons beleid op dit punt vast te stellen. Ontwikkelingen waar we aan denken zijn zaakgericht werken, de digitale handtekening en aansluiting bij de Berichtenbox van MijnOverheid.

Digitale dienstverlening is een speerpunt van ons beleid. Het biedt onze inwoners de kans om eenvoudig, snel en waar en wanneer hen dat uitkomt van onze dienstverlening gebruik te maken. Digitale dienstverlening is echter niet voor iedereen een uitkomst. We hebben daarom extra aandacht voor mensen die niet of minder digitaal vaardig zijn. Voor hen is er altijd de mogelijkheid om naar het loket te komen en door een medewerker geholpen te worden.

Bij onze dienstverlening voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) hebben we oog voor urgentie. Wanneer hier sprake van is behandelen we aanvragen met spoed, de

acute zorgbehoefte is hierbij leidend. Inwoners blijven natuurlijk ook zelf verantwoordelijk om hun zorgvragen op tijd bij de gemeente kenbaar te maken.

We zetten de inspanningen voor het verbeteren/borgen van de toegankelijkheid van onze gemeente, samen met onze inwoners en maatschappelijke partners, voort. We geven hiermee invulling aan het VN-verdrag voor rechten van personen met een beperking. Het gaat hierbij niet alleen om de fysieke toegankelijkheid van de openbare ruimte maar ook om de toegang tot informatie (website) en dienstverlening.

We gaan zowel het verenigings- als het ondernemersloket verder doorontwikkelen samen met de verenigingen en ondernemers. Hierbij bakenen we het taakveld van deze loketten scherper af en versterken de functie als centraal aanspreekpunt voor de doelgroep. We willen beter duidelijk maken en communiceren waar het verenigings- respectievelijk ondernemersloket van is, wat de loketten doen en waarvoor je er terecht kunt.

In 2017 is een nieuw subsidiebeleid vastgesteld en voor de subsidies 2018 is hier ervaring mee opgedaan. Nadat de subsidiebeschikking voor 2019 is afgerond willen wij het subsidiebeleid evalueren. We kijken naar: de aanvraagprocedures; de administratieve belasting voor aanvragers en de gemeente; de mate waarin de doelstellingen van het beleid gerealiseerd worden; de maatschappelijke meerwaarde die met de subsidieverlening bereikt wordt; en de subsidiebudgetten zelf. We zijn daarnaast benieuwd naar wat de subsidieontvangers van de nieuwe werkwijze vinden. Waar mogelijk willen we het subsidieproces vereenvoudigen.

In de afgelopen periode is een subsidiebudget beschikbaar gesteld voor initiatieven uit de samenleving. Dit heeft tot een aantal mooie initiatieven van onze inwoners en maatschappelijke organisaties geleid. We evalueren de regeling en kijken samen met de raad of we deze willen continueren en of en waar we de regeling kunnen verbeteren.

We zijn erg blij met de bijdrage die de dorpsraden leveren aan de leefbaarheid van onze kernen. We zouden de komende periode graag samen met de dorpsraden hun ambities in beeld brengen en kijken voor welke thema's zij zich willen inzetten. Inmiddels zijn er voor bijna alle kernen dorpsplannen en -raden behalve voor de kern Nieuwkoop. We stimuleren en faciliteren daarom het opstellen van een dorpsplan en de oprichting van een dorpsraad door de inwoners van deze kern.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Voortzetten van participatiepilots en -experimenten	2018-2022
Voorstel naar de raad voor het opnieuw vaststellen van de uitgangspunten voor digitale dienstverlening	2018
Doorontwikkeling van de digitale dienstverlening en stimuleren van het gebruik ervan	2018-2022
Verbeteren van de toegankelijkheid (in brede zin) in onze gemeente	2018-2022
Doorontwikkeling van het verenigings- en het ondernemersloket	2018-2022
Communicatie over het bestaan en de functie van het verenigings- en ondernemersloket	2019-2020
Organiseren van netwerkbijeenkomsten door het verenigingsloket	2018-2022
Versterken van het casemanagement van het ondernemersloket	2019-2020
Evaluatie van het nieuwe subsidiebeleid	2018-2019
Evaluatie van de subsidieregeling voor samenlevingsinitiatieven	2018
Samen met de dorpsraden in beeld brengen van hun ambities	2019
Stimuleren en faciliteren van het opstellen van een dorpsplan en het oprichten van een dorpsraad in de kern Nieuwkoop	2019-2020

Openbare orde & veiligheid

Veiligheid is een van de basisbehoeften van mensen. We leven in een veilig land, dit betekent echter niet dat er op het gebied van veiligheid en overlast geen aandachtspunten zijn. Zo is de operationele inzet van politie in plattelandsgemeenten beperkt; heeft nog niet iedereen het belang van (brand)veiligheid in de woonomgeving op het netvlies; zijn de afgelopen jaren in Nieuwkoop verschillende hennepkwekerijen aangetroffen en ontmanteld; en is de discussie over (overlast van) vuurwerk, wat invloed heeft op de veiligheidsbeleving, actueel.

48

Wat willen we bereiken?

- Nieuwkoop is een gemeente waar iedereen zich veilig voelt en is.
- Wijken zijn ingericht met aandacht voor sociale veiligheid.
- Verbeterde veiligheid in en rondom het huis bij senioren.
- Gezond gedrag met betrekking tot alcohol en drugs.
- Nabijheid van politie, brandweer en ambulance.

Hoe gaan we dat bereiken?

Wij vinden de veiligheid van onze gemeente en inwoners erg belangrijk. Om de veiligheid in onze gemeente te vergroten geloven wij in een integrale aanpak. De uitstraling van wijken en aandacht voor sociale veiligheid bij de inrichting van de openbare ruimte verbetert de veiligheid en hoe mensen deze ervaren. Dit is waar we de komende jaren op in willen zetten, we benutten hierbij de bestaande veiligheidsmonitor.

We zien dat veiligheid in en rondom het huis vooral bij senioren, die soms ook minder goed ter been zijn, een aandachtspunt is. We willen, samen met de ouderenorganisaties, dorpsraden en andere maatschappelijke partners in onze gemeente, inzetten op het verstrekken van informatie en voorlichting over dit onderwerp. We zien goede mogelijkheden om dit te koppelen aan de huisbezoeken die we al doen en de mogelijk inzet van een wooncoach, zoals die is besproken in het hoofdstuk zorg en wonen.

Voor de handhaving en aanpak van wetsovertredingen en overlast is de politie een belangrijke partner. Wij vinden het van belang om de wijkgerichte aanpak te versterken, zodat de politie meer zichtbaar en bereikbaar is. We zullen ons hier de komende periode

hard voor maken en erover met de politie in gesprek gaan. Een ander onderwerp waarvoor we ons zullen inzetten is meer controle en repressief optreden tegen snelheidsovertreders en ongewenst verkeersgedrag in onze gemeente.

Met betrekking tot misbruik van alcohol en drugs geloven wij in een aanpak die de nadruk legt op preventie. We willen daarom samen met het onderwijs en andere maatschappelijke partners kijken hoe we kunnen komen tot een effectieve en aansprekende voorlichting over alcohol en drugs en het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag voor Nieuwkoopse jongeren en hun ouders.

Naast preventie willen wij handhavend optreden tegen inwoners en partijen die op dit punt de regels overtreden. Gelegenheden die het gebruik en/of de handel van drugs toelaten of alcohol schenken aan jongeren onder de achten jaar pakken wij aan. Met betrekking tot drugs voeren we een 'zero tolerance' beleid en we zetten in op het voorkomen en opsporen van hennepteelt.

Om het veiligheidsgevoel van onze inwoners te vergroten, kijken wij naar mogelijkheden om de overlast van vuurwerk te verminderen.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Bij de aanleg en het beheer van de openbare ruimte rekening houden met aspecten van sociale veiligheid	2018-2022
Informatie en voorlichting verstrekken aan senioren over veiligheid in en rondom het huis (eventueel door wooncoach)	2018-2022
In overleg met de politie over het versterken van de wijkgerichte aanpak	2018-2019
In samenwerking met het onderwijs en de maatschappelijke partners verbeteren van de voorlichting aan jongeren en ouders over alcohol en drugs en het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag	2019-2020
Onderzoek naar mogelijkheden om de overlast van vuurwerk te verminderen	2018

Financiën: Bestuur, veiligheid & dienstverlening

De intentie is om de realisatie van de gepresenteerde beleidskeuzes voor dit programma uit te voeren binnen de bestaande budgetten en formatie.

8. Regio

Samenwerking in de regio is erg belangrijk, omdat sommige taken simpelweg niet door een gemeente alleen uit te voeren zijn of omdat samenwerking duidelijke meerwaarde heeft. Veel thema's zijn gemeentegrensoverstijgend of het is te complex of ondoelmatig om dit zelf te organiseren. We werken bijvoorbeeld samen binnen de Rijn- en Veenstreek, Holland Rijnland en soms binnen een nog grotere regio. Hierbij wordt steeds gezocht naar het ideale schaalniveau.

Verbonden partijen voeren een aantal belangrijke taken voor ons uit en een aanzienlijk deel van onze middelen wordt via bijdragen aan deze partijen besteed. Hierbij is sturing een belangrijk en veelbesproken onderwerp. Hoe zorgen we ervoor dat de belangen van onze inwoners op een zo goed en doelmatig mogelijke manier worden gediend? Een stevige inbreng op regionaal niveau en samenwerking met andere gemeenten is hierbij een voorwaarde.

Hoe gaan we dat bereiken?

- Een actieve samenwerking op thema's waar dit meerwaarde heeft.
- De gemeente Nieuwkoop vormt een stevige en betrouwbare partner in de regio.
- Een sterke regio waarin gemeenten elkaar ondersteunen en samen optrekken bij grensoverschrijdende onderwerpen.

Wat willen we bereiken?

We heroriënteren ons op de wijze waarop wij sturing geven aan onze verbonden partijen en willen samen met de andere betrokken gemeenten de sturing en inbreng versterken.

50

Om onze doelstellingen te bereiken willen wij meer aandacht besteden aan het benutten van subsidiemogelijkheden die er op verschillende niveaus voor gemeenten zijn. De strategische eenheid van Holland Rijnland kan ondersteuning bieden bij dit proces, dat vaak complex en tijdrovend is maar de taakuitvoering op bepaalde beleidsterreinen wel een sterke impuls kan geven.

De komende periode wordt de concessie in het openbaar vervoer voor onze regio opnieuw aanbesteed. Wij zetten ons actief in voor de opwaardering van buslijn 147 bij de nieuwe concessie voor het openbaar vervoer. Waarbij we zouden willen zien dat deze lijn een belangrijke verbinding tussen het zuidelijk en noordelijk deel van de randstad gaat vormen en een snellere verbinding wordt.

We gaan in overleg met de provincie Noord-Holland over de snelle fietsverbindingen die zij de komende jaren aanleggen. Waarbij we het willen hebben over de betekenis hiervan voor onze gemeente en of en hoe de aansluiting kan worden gemaakt op onze (fiets)infrastructuur.

We zouden graag in samenwerking met de gemeenten uit de Rijn & Veenstreek een gezamenlijke strategische ontwikkelagenda opstellen. Waarmee we kijken naar thema's waarop wij elkaar kunnen versterken, zoals het huidige flexibel meerjarenplan (FMP).

Op het Schipholdossier blijven we ons inzetten om de belangen van onze inwoners te verdedigen.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Heroriëntatie op de wijze van sturing op verbonden partijen en deze versterken	2018-2022
Aandacht voor het benutten van regionale, nationale en Europese subsidiemogelijkheden in samenwerking met Holland Rijnland	2018-2022
Proactieve gemeentelijke inbreng bij het voorbereiden van de ov-concessie	2018-2020
In overleg met de provincie Noord-Holland over snelle fietsverbindingen	2018-2019
Het opstellen van een gezamenlijke strategische ontwikkelagenda met de Rijn- en Veenstreek gemeenten	2018-2019

Financiën: Regio

De intentie is om de realisatie van de gepresenteerde beleidskeuzes voor dit programma uit te voeren binnen de bestaande budgetten en formatie.

9. Organisatie & financiën

Organisatie

Om onze, in dit collegeprogramma geformuleerde en reeds bestaande, doelen en ambities succesvol te kunnen verwerkelijken is een stevige en professionele gemeentelijke organisatie noodzakelijk. Een organisatie die kan inspelen op maatschappelijk ontwikkelingen en de veranderende wensen en verwachtingen van onze inwoners en het bestuur.

We zien een aantal trends die invloed zullen hebben op de vormgeving van onze organisatie en het werk dat wij uitvoeren. Het betrekken van inwoners, samenwerking, co-creatie en burgerinitiatieven worden steeds belangrijker. Daarnaast spelen automatisering en ICT een steeds grotere rol, die ook op het gebied van regelgeving en kosten uitdagingen met zich meebrengen.

Wat willen we bereiken?

- Een professionele en voldoende geëquipeerde gemeentelijk organisatie.
- Medewerkers en afdelingen die samen met de samenleving werken aan het oplossen van vraagstukken (van buiten naar binnen).
- Een lerende en nieuwsgierige organisatie.
- Een integrale en ontschotte benadering van maatschappelijke vraagstukken.

Hoe gaan we dat bereiken?

Wij vinden het belangrijk dat, in lijn met de eerder gepresenteerde bestuursstijl, onze medewerkers samen met onze inwoners werken aan de opgaven waar we mee te maken hebben. Deze samenwerking geven we vorm op basis van gelijkwaardigheid waarbij rollen en verwachtingen vooraf helder worden benoemd. Professionaliteit en een integrale benadering en aanpak van vraagstukken, over de grenzen van afdelingen en beleidsterreinen heen, is hierbij in onze ogen van groot belang. We verwachten dat onze medewerkers nieuwsgierig zijn en steeds willen leren van hun ervaringen en van anderen.

In de programma's is op een aantal punten aangegeven dat we de huidige formatie zullen uitbreiden om knelpunten te verhelpen en invulling te kunnen geven aan onze ambities en taken.

We zetten de werkwijze, waarbij we jaarlijks een aantal (net) afgestudeerden de mogelijkheid bieden bij de gemeentelijke organisatie werkervaring op te doen in een echte baan (werkervaringsplekken), voort. Zowel afgestudeerden vanuit het mbo, hbo en wo komen hiervoor in aanmerking.

Om aan alle wettelijke eisen en regels met betrekking tot informatiebeveiliging en privacy te kunnen blijven voldoen, zullen we de komende jaren moeten blijven investeren in deze onderwerpen. Om de knelpunten, uitdagingen en financiële opgave die dit met zich mee brengt beter in beeld te krijgen en hierop te kunnen sturen, stellen we een ICT beheerplan op.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Stimuleren van een verdere professionalisering van de gemeentelijke organisatie	2018-2022
Doorontwikkelen van een werkwijze gericht op het samen met de samenleving aanpakken van maatschappelijke vraagstukken	2018-2022
Aanbieden van werkervaringsplekken	2018-2022
Opstellen van een ICT beheerplan	2018
Uitvoering geven aan het ICT beheerplan	2019-2022

Financiën

Nieuwkoop is een financieel gezonde en stabiele gemeente. Keuzes van de Rijksoverheid en de ontwikkeling van de economische conjunctuur kunnen echter grote invloed hebben op de beschikbare financiële ruimte. Zo blijft de financiële beheersbaarheid van de uitvoering van gedecentraliseerde taken binnen het sociaal domein een punt van aandacht. Ook het relatief grote grondbedrijf is een financiële factor van belang, dat in economisch goede tijden zorgt voor extra inkomsten maar in mindere tijden een risico vormt.

Wat willen we bereiken?

- Een financieel gezonde gemeente die doelmatig omgaat met de beschikbare publieke middelen.
- Beheersing van de bestaande (financiële) risico's.
- Een open en transparante verantwoording over het gevoerde financieel beleid.
- Heldere, leesbare en toegankelijke financiële documenten.

Hoe gaan we dat bereiken?

Het streven naar een reëel en structureel sluitende meerjarenbegroting is de essentie van ons financieel beleid. Hierbij hebben wij op sommige punten te maken met risico's en moeilijk of niet beheersbare aspecten. Het volgen van en sturen op deze onzekerheden, is daarom een van onze belangrijkste prioriteiten.

Ondanks dat de financiële opgaven voor de toekomst nog ongewis zijn, streven we ernaar om de gemeentelijke lasten voor onze inwoners de komende bestuursperiode niet meer dan met het inflatiepercentage te verhogen. We continueren het uitgangspunt dat wij voor producten en diensten, waarvoor we leges of heffingen in rekening brengen, een kostendekkend tarief hanteren.

Om de toegankelijkheid en leesbaarheid van de financiële stukken verder te verbeteren, formeren we een tijdelijke werkgroep met enkele raadsleden, de portefeuillehouder en betrokken medewerkers. Deze werkgroep zal een advies uitbrengen met verbeter suggesties. Daarnaast is gestart met het online beschikbaar stellen van een interactieve versie van de begroting en jaarstukken die gemakkelijk doorzoekbaar is. We voeren dit door voor alle financiële stukken.

Wat gaan we doen?	Wanneer?
Volgen van en sturen op (financiële) onzekerheden en risico's voor een gezonde financiële positie	2018-2022
De gemeentelijk lasten niet meer verhogen dan met het inflatiepercentage	2018-2022
Alle financiële documenten interactief en doorzoekbaar online beschikbaar stellen	2018-2022
Formuleren suggesties en advies voor verdere verbetering leesbaarheid financiële documenten door werkgroep	2018

Totaaloverzicht financiën collegeprogramma

54

Eerder hebben wij al kort beschreven dat we de beleidskeuzes die we in dit collegeprogramma maken zoveel mogelijk uitvoeren binnen de bestaande budgetten en formatie. Op een aantal punten is sprake van beleidsintensivering of van nieuwe activiteiten die meer kosten dan binnen de bestaande budgetten kan worden opgevangen. Extra middelen zijn dan noodzakelijk om onze ambities te realiseren.

Per programma hebben we beschreven of extra middelen nodig zijn. Wanneer wij al deze bedragen bij elkaar optellen komen we tot het onderstaande totaaloverzicht. Een deel van het beleid leidt tot incidentele kosten en voor een deel zijn structurele middelen nodig. Ons voorstel is de structureel extra lasten te dekken binnen de meerjarenbegroting 2019-2022. Voor de incidentele lasten (€ 1.085.000 in 2019 en € 40.000 in 2020) stellen wij voor om dekking te zoeken binnen ons eigenvermogen en dus de algemene reserve hiervoor aan te spreken.

Activiteit	2018	2019	2020	2021	2022
Opstellen vastgoednota		15.000			
Economische actieagenda/NON	75.000				
Actualiseren detailhandelsnota		40.000			
Onderzoek ontwikkelingsrichting centrum Ter Aar		35.000			
Stelpost centrummanager Regthuysplein/Lindenplein		40.000	40.000		
Verfraaiing dorpsplein Noorden		pm.			
Samenwerking Hollandse Plassen	75.000				
Uitkijktoren bij Oud Hollandse Waterlinie		100.000			
Opstellen notitie grootschalige evenementen		15.000			
Ondersteuning grootschalige evenementen	60.000				
Verbeteren sluis Papenveer naar Langeraarse Plassen		pm.			
Ondersteuning recreatie-eiland		350.000			
Uitbreiden formatie duurzaamheid		75.000	75.000	75.000	75.000
Uitbreiden formatie verkeer en mobiliteit		75.000	75.000	75.000	75.000
Oplossen verkeersknelpunten Papenveersebrug		pm.			
Breed onderzoek verkeer gebied Zierendeweg/ Achtienkavels/Zevenhovenseweg		25.000			
Verkeersintensiteitsonderzoek Noorden		30.000			
Veiliger maken Oost- en Westkanaalweg		pm.			
Opstellen afvalbeleidsplan met inwoners		25.000			
Evaluatie en doorontwikkeling zorglandschap		150.000	50.000		
Stelpost wooncoach		pm.			
StiBuNi 2.0		pm.			
Totaal budgetvraag collegeprogramma	210.000	975.000	240.000	150.000	150.000